

สารรักษ์วัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ISSN 1905-937X ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๖ มกราคม - มิถุนายน ๒๕๕๓

สารรักษ์วัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ดวงสุดา นายอดิศักดิ์ นายเชาว์สิทธิ์	เดโชติรส โบลิตมงคล ชรฎุมเมือง
บรรณาธิการ	นายประสงค์	เชิษฐเจริญ
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	นายก้องเกียรติ นายธเนศ	มหาอินทร์ แสงจันทร์
กองบรรณาธิการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิณี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรมินทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ นายชัยชัชวรา นายสุรพงศ์ นายชานูวิทย์ นางสาวพรกนก นายก้องเกียรติ นายชูเกียรติ นายอุเทน นายอนาคล	มานวณานิเวจัญญ ม่วงชู เขื่อนเส้าอาจค์ ดุ้มมะ จตุรเชิดชัยสกุล ปราบพยัคค์ร์ ศรีงาม มหาอินทร์ อดิศักดิ์เวทนานนท์ พรหมณี สุษมล
ฝ่ายพิสูจน์อักษร	นายธเนศ นายอนาคล นางสาวสุวิมล นางสาวกิตติฉินท์	แสงจันทร์ สุษมล ใจงาม จันทร์วงศ์
ฝ่ายออกแบบศิลปกรรม	นายก้องเกียรติ นายธเนศ	มหาอินทร์ แสงจันทร์
ฝ่ายประสานงาน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรมินทร์ นายณนพ นายทินกร นางสาวอริศรี นางสาวชนิษฐา นางสาวศรียุตา นายวีรพงษ์ นายธเนศ นายอนาคล นางสาวสุวิมล นางสาวกิตติฉินท์	ม่วงชู คำน้อย จันทร์ระจ่าง จันทร์เมือง ตีสุบิน อินทมาศ สูงปานเขา แสงจันทร์ สุษมล ใจงาม จันทร์วงศ์
ฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่	นางศรียุตา นางวิไลลักษณ์ นายอุเทน นายณิชากร นางสาวสุติมา	อัญญาณี ตางาม พรหมณี จิตต์ฉวีนากร พุฒศรีรัตน์
สำนักภาพศิลป์	กองศิลปวัฒนธรรม	
ทีมที่ :	วิรัช กรีนแอฟเทิลกราฟฟิคแอนด์ดีไซน์ดีไซน์ จำกัด	

บทบรรณาธิการ

วันแรกนาขวัญปีนี้โหมโรงวงทำนบว่าปีชลา พ.ศ. ๒๕๕๓ นี้ บ้านเมืองยังไม่เรียบร้อยการท่ามาหนักที่ต้องพึ่งพาอากาศต้องระมัดระวังและวางแผนไว้ให้ (ที่ตอนน้ำน้อย ที่ลุ่มน้ำท่วม) ก็ขอให้คนไทยเตรียมตัวรับสภาพที่จะเกิดขึ้นในปีนี้และในอนาคต แต่ บก. เห็นว่าเราน่าจะให้ความสำคัญเกี่ยวกับการใส่ใจด้านสิ่งแวดล้อมมาก ๆ น้อย เพราะปีนี้อากาศร้อนกว่าทุกปี และก็จะหุดค้ำนี้เหมือนกันในปีต่อไป ดังนั้นจึงต้องปลูกจิตสำนึกให้ทุกคนรับรู้ เรียนรู้ ตระหนักและร่วมด้วยช่วยกัน สิ่งใกล้ตัวที่ทำได้ ช่วยกันทำเลย เช่นช่วยกันปลูกต้นไม้ให้มากขึ้น ประหยัดพลังงานทุกอย่างที่ต้องลงทุนมาก ๆ ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ สำหรับกิจกรรมนักศึกษาเกี่ยวกับการปลูกป่าทั้งป่าชายเลนและป่าบกนั้น นอกจากจะสร้างจิตสำนึกแล้วยังเป็นกิจกรรมที่สนองแนวพระราชดำริ และถือเป็นการเฉลิมพระเกียรติในหลวงและพระราชินี ร่วมกันทำทุกปี ดีเน่า

สารรักษ์วัฒนธรรมฉบับนี้ยังนำเสนอความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรมในหลาย ๆ สาขาทั้งเนื้อหาสาระและภาพกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ผู้รับข่าวสารบางท่านชมเชยมาเราก็ขอขอบคุณ และพร้อมรับคำติเพื่อให้เกิดการพัฒนาในโอกาสต่อไป

บรรณาธิการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมทั้งของมหาวิทยาลัยฯ และอื่นๆที่น่าสนใจ
2. เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมของบุคลากร ในมหาวิทยาลัยฯ อันเป็นหนึ่งในภารกิจ

ขอเชิญคณาจารย์ส่งบทความเกี่ยวกับวัฒนธรรมเผยแพร่ใน "สารรักษ์วัฒนธรรม" ได้ที่กองศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

๕๑๗ ถนนนครสวรรค์ แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๐๖๕๙

อาศิรวาท เอกอัครราชินี ราชสดุดี ศรีสยามินทร์

อิเหนวีเชิรจันท์ ๑๑
 องค์ราชินีนาถ
 คู่บุญพระภูมิ
 เกื้อกูลผดุงกิจ
 ผ่อนวัตรมโนรมย์
 เตียงครองยุคบาท
 ทูชต์บ ๘ เติมเต็ม
 เยี่ยมเยียนประชาราชภูร
 ไพรฟ้าลิลผ่องใส
 ยอกรประนมทนต์
 อวยองค์พระทรงบุญ
 เกริกเกียรติวิรุฬห์โรจน์
 เนาท่ามศิวาลัย
 ยศย์วิมลยศ
 ยลยินกวิณนาม
 ทรงปรมีเปี่ยม
 รອງบุญพระภูธร
 ทรงสืบสวัสดิ์ผล
 โสภณพิมลวัต

วราชสง่าศรี
 ลีริเสริมโรดม
 อภิมิตรประสิทธิ์สม
 ปรมินทร์สุปรีดีเปรม
 นรชาติก็้อมเอม
 สุขสานตินิกิไทย
 ยุรยัตร ณ เขตไกล
 ปิติในพระการุณย์
 นวรัตน์สถิตหนุน
 ทิตชีวิโชติชัย
 นกโฆษอดิตัย
 ศูกอาสน์พิลาสงาม
 จรดสยามคาม
 รตินบคุณการ
 มนเทียมทิมพร
 บริบูรณทิบุลพัฒน์
 นพพลเสวตจักร
 สุภิรานต์นรินทร์เทอญ

จัดทำด้วยงบประมาณของคณะ
 ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
 บางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

พระคู่ขวัญ ลับกลัฟ ขอสยาม

พุทธศักราช ๒๕๕๓ นับเป็นปีมหามงคล เนื่องในโอกาสครบรอบ ๖๐ ปี แห่งพระราชพิธีราชาภิเษกและพระราชพิธีราชาภิเษกสมรส(วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๔๙๓ เป็นวันพระราชพิธีราชาภิเษกสมรส และวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ เป็นวันพระราชพิธีบรมราชาภิเษก) ด้วยจิตสำนึกแห่งความจงรักภักดี และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมทั้งสองพระองค์ ปวงพสกนิกรชาวไทยและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ขอโน้มถววยพระพร ขอจงทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน ทรงพระเกษมสำราญเป็นมิ่งขวัญของปวงชนชาวไทยตลอดไป

กองบรรณาธิการ

อันเนื่องมาจากปก

สารบัญ

- ๘..... อาศิราภพรราชสุดดี
- ๘..... สารจากอธิการบดี
- ๖..... จักเดินตามรอยเบื้องพระยุคลบาท
- ๘..... ตู้มเรือนแก้วหลังพระประธานวัดราชาธิวาส
- ๑๐..... ดุริยศิลป์ศรีสยาม
- ๑๒..... เพลงลูกทุ่งไทย สายใยวัฒนธรรม
- ๑๔..... ปาฏิหาริย์เสด็จเตี้ย
- ๑๖..... ท่องหัวเข่าวังเพชรบุรี
- ๑๘..... มารตามหาบุรุษ
- ๒๐..... เมื่อไปสอนภาษาไทยในคุณหญิง
- ๒๒..... ศิลปะวิจิตร
- ๒๔..... วิถีไทย
- ๒๖..... ปกิณกะวัฒนธรรม

สารจากอธิการบดี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเห็นคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมทรงห่วงใยการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เหมาะสมและทรงฝากเป็นภาระของบัณฑิต และสถาบันการศึกษาด้วยพระราชทานพระบรมราโชวาทแก่บัณฑิตในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ หลายครั้ง ครั้งที่สำคัญก็คือที่มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๑๓ ความตอนหนึ่งว่า "งานด้านการศึกษา ศิลปและวัฒนธรรมนั้น คืองานสร้างสรรค์ความเจริญทางปัญญาและทางจิตใจ ซึ่งเป็นต้นเหตุแห่งองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ของความเจริญด้านอื่น ๆ ทั้งหมด และเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้เรารักษาและดำรงความเป็นไทยไว้ได้สืบไป ทุกคนจึงต้องทำความเข้าใจในความสำคัญข้อนี้ให้ถ่องแท้และต้องสำนึกตระหนักในหน้าที่ ในความผูกพันในความรับผิดชอบ อันมีอยู่ต่อบ้านเมืองและสังคม"

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครได้น้อมนำพระบรมราโชวาทดังกล่าวมาปฏิบัติ ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมทุกโครงการ การให้นักศึกษาได้มีโอกาสสัมผัสประสบการณ์ทางด้านวัฒนธรรมทั้งในและนอกห้องเรียน แต่อย่างไรก็ตามความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของกระแสโลกที่ดำเนินเข้าสู่สังคมไทยอย่างรวดเร็วมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการดำเนินชีวิต มีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจนบางครั้งถึงขั้นคลั่งไคล้วัฒนธรรมต่างประเทศ เช่น การแต่งตัวแบบเกาหลี การกินอาหารแบบญี่ปุ่น เป็นต้น จึงเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่จะต้องฝึกฝนให้นักศึกษาได้ตระหนักว่าการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมนั้นถ้าเปลี่ยนแล้วดีกว่า สะดวกในการปฏิบัติกว่า ก็ควรจะดัดแปลงบ้างแต่ควรพิจารณาให้รอบคอบเสียก่อน

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสารวักรัณวัฒธรรมฉบับนี้จะ เป็นสื่อที่ดีทางวัฒนธรรมส่งเสริมให้นักศึกษาได้ตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมไทย ห่วงแหนและบำรุงรักษาวัฒนธรรมอันดีงามของเราให้คงอยู่ตลอดไป

(รองศาสตราจารย์ดวงสุดา เตโชติธส)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

จักเดินตามรอย เบื้องพระยุคลบาท

โดย น.ส. เจนจิรา เอิณศรี **

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นต้นแบบด้วยพระเมตตา ทรงเป็นพ่อหลวงของปวงประชาชาวไทยทุกคน พระองค์พระราชทานพระราชดำริ พระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการพัฒนา เพื่อสร้างความผาสุกให้กับคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรงวางรากฐานการพัฒนาในชนบท ช่วยเหลือผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาสให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ทรงมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และนำส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็ง ทั้งตนเองได้ มีความเป็นอยู่พอดี พอมี พอกิน พอใช้ เป็นอิสระโดยไม่ยึดติดกับเทคโนโลยีหรือตามกระแสสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ ยามใดที่เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำก็ไม่เกิดผลกระทบ หรือได้รับบ้างก็ไม่รุนแรง สายพระเนตรอันกว้างไกลดังกล่าว ย่อมเสริมสร้างให้ประเทศไทย มีความมั่นคง ไม่เสียหายนรุนแรงเช่นบางประเทศที่เกิดขึ้นแล้ว

พระองค์ทรงประกอบพระราชกรณียกิจทุกด้านด้วยความวิริยะอุตสาหะ ทรงพระสติปัญญา ตรากตรำพระวรกายเพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดี เพื่อความร่มเย็นเป็นสุขเพื่อปวงพสกนิกร และบังเกิดผลเป็นที่ประจักษ์แล้วดังเช่นในสภาวารณคดีที่ผ่านมา เมื่อเกิดภาวะความถดถอยทางเศรษฐกิจรุนแรงทั่วโลก ผู้ที่ยึดถือและปฏิบัติตามแนวพระราชดำรัส “เศรษฐกิจพอเพียง” จะไม่ได้รับผลกระทบรุนแรง เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวปรัชญาการดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัวบนฐานของความพอเหมาะพอดี สามารถดำรงชีพอยู่ได้โดยไม่ต้องดิ้นรน ไม่เบียดเบียนผู้อื่น สร้างรากฐานความมั่นคงอย่างค่อยเป็นค่อยไป พอมีกินมีใช้ หากเหลือกินเหลือใช้ก็นำไปขายหรือช่วยเหลือผู้ไม่มี เป็นการพัฒนาวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนที่ขาดหายไปให้กลับมา เราทราบกันดีอยู่แล้วว่าผลกระทบจากการรับวัฒนธรรมตะวันตก ทำให้เกิดความเสียหายยาวนานทั้งด้านความเป็นน้ำบวริโคตนิยม เกิดความทะเยอทะยานอยาก อยากรมีอยากได้ โดยไม่พิจารณาฐานความมั่นคงของตนเองทำให้เกิดหนี้สิน เกิดความทุกข์ทั้งกายและใจ ซึ่งไม่เหมาะสมกับคนไทยและทำลายวิถีชีวิตดั้งเดิมแบบไทย ๆ ไปเสียสิ้น

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นการบริโภคอย่างชาญฉลาด มีสติ รู้จักความพอเหมาะพอดี ย่อมไม่เกิดความสูญเสีย แม้จะไม่ร่ำรวยอย่างรวดเร็ว แต่ยามเกิดทุกข์ภัยก็ไม่ขาดแคลน เพราะความพอมีพอกินนั้นสามารถคุ้มชูเลี้ยงดูตนเองได้ สามารถคุ้มชูช่วยเหลือผู้อื่นได้ หากสังคมโดยทั่วไปยึดแนวพระราชดำรัสดังกล่าวนี้ จะทำให้สังคมเกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เกิดความรัก สามัคคี มีความอบอุ่นเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประชาชนไม่ละทิ้งถิ่นฐาน ทั้งครอบครัว ทั้งวิถีชีวิตเดิมเพื่อหาวิถีชีวิตใหม่ที่ไม่เหมาะกับเราอย่างยิ่ง นอกจากนี้แนวพระราชดำรินี้ในการเลือกใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมที่ไม่ต้องลงทุนมากมาย อย่างเช่นการใช้หญ้าแฝกในการอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นแบบอย่างที่ดีคนไทยทุกคนควรศึกษาแนวคิดและแบบอย่างเพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนา ผลของงานอนุรักษ์ดินและน้ำโดยใช้หญ้าแฝกนั้นปรากฏให้เห็นในแปลงสาธิตโครงการพระราชดำริต่าง ๆ เช่น ที่เขานินเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา หรือที่ห้วยฮ่องไคร้ จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนเกิดจากการศึกษาทดลองผ่านกระบวนการหลายขั้นตอนจนแน่แน่ว่าเกิดผลดีโดยไม่ต้องใช้เงินลงทุนสร้างเขื่อนสร้างพังกั้นให้สิ้นเปลืองมากมาย

จากแนวพระราชดำริและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานให้กับพสกนิกรชาวไทยนั้น นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันใหญ่หลวงที่ปวงประชาราษฎร์ทุกคนจักได้เจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท แนวพระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เป็นฐานของชีวิต หากมั่นคงแล้วการพัฒนาในส่วนอื่น ๆ ย่อมสร้างเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงตงยอดขึ้นได้ และก่อให้เกิดความยั่งยืนถาวรเกิดความเข้มแข็งความเจริญในครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ดังพระบรมราโชวาท ที่พระราชทานดังนี้

การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือความพอมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานที่มั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้าง ค่อยเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นสูงขึ้นไปตามลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องกันแล้ว ก็จะไม่เกิดความสำเร็จในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวในที่สุด

* เรื่องความชนะเลิศการประกวดในกิจกรรม " ๕ ธันวาคมทบทวน เฉลิมพระชนม์ ๘๖ พรรษาท้าวสุริยวงศา " ** นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ใบรายงานตัวรับรางวัลการประกวดเรื่องความเฉลิมพระเกียรติ เรื่อง " จักเดินตามรอยเบื้องพระยุคลบาท "				
วันพฤหัสบดีที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๒ ณ หอประชุมคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม				
ลำดับ	ชื่อ - สกุล	สังกัด	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
๑.	นางสาวเจนจิรา เอิณศรี รองชนะเลิศอันดับ ๑	คณะบริหารธุรกิจ		เงินสด ๓,๐๐๐ บาท พร้อมเกียรติบัตร
๒.	นายสันติ ธรรมสุวิชัย รองชนะเลิศอันดับ ๒	คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ และออกแบบแฟชั่น		เงินสด ๒,๐๐๐ บาท พร้อมเกียรติบัตร
๓.	นางสาวจุติมา พูลสวัสดิ์ ชมเชย ลำดับ ๑	กองประชาสัมพันธ์		เงินสด ๑,๐๐๐ บาท พร้อมเกียรติบัตร
๔.	นางสาวขวัญแก้ว ขลิบทศ ชมเชย ลำดับ ๒	คณะบริหารธุรกิจ		เงินสด ๑,๐๐๐ บาทพร้อมเกียรติบัตร

ชุมนุมเรือนแก้วหลังพระประธานวัดราชาธิวาส ปริศนาลมเตโชครูนายช่างใหญ่แห่งกรุงสยาม

โดย นฤเกียรติ อนันตเดชาชนก อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์และการออกแบบ

เมื่อกล่าวถึงราชวชิรเวศน์วชิรเวศน์ เป็นวัดโบราณ สันนิษฐานกันว่าสร้างขึ้นในสมัยกรุงละโว้ หรือสมัยสุโขทัย แต่น่าจะก่อร่างหรือบูรณปฏิสังขรณ์ในรัชสมัยของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช หรือในรัชสมัยของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช หรือในรัชสมัยของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ซึ่งมีความหมายคล้ายคลึงกันมาก หรืออีกประการหนึ่งคือชื่อของวัดราชาธิวาส ซึ่งมีความหมายคล้ายคลึงกันมาก หรืออีกประการหนึ่งคือชื่อของวัดราชาธิวาส ซึ่งมีความหมายคล้ายคลึงกันมาก หรืออีกประการหนึ่งคือชื่อของวัดราชาธิวาส ซึ่งมีความหมายคล้ายคลึงกันมาก

อันที่จริงแล้ววัดราชาธิวาสนั้นมีสิ่งน่าสนใจมากในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นศิลปะที่ประณีตระหว่างพระนเรศวรมหาราช พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ พร้อมด้วย กรมพระยาวิเศษวรวงศ์มหาเสนาบดี เจ้าพระยาสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี รัชกาลที่ ๔ ผู้เป็นพระราชมารดาของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงพระราชทานนามใหม่ว่า "วัดราชาธิวาสวิหาร" ซึ่งมีความหมายว่า "วัดอันเป็นที่ประทับของพระราชา" ส่วนพระองค์เองเมื่อครั้งทรงพระผนวช ก็ได้เสด็จประทับอยู่ที่วัดนี้ และวัดราชาธิวาสนี้ก็ถือว่าได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์ พัฒนาโดยพระบรมราชูปถัมภ์ จากพระมหากษัตริย์ไทยในราชจักรีวงศ์มาโดยตลอด อีกทั้งอาคารต่างๆ ที่เป็นสถาปัตยกรรมไทย ประยุกต์ที่ออกแบบโดยสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี โดยเฉพาะพระอุโบสถที่ทรงประยุกต์ โดยกาเอาลักษณะศิลปะที่งดงามตามอย่างโบราณ มาดัดแปลงใหม่โดยวางแปลนให้แปลกตาขึ้น ซึ่งสิ่งนี้แม้ว่าจะไม่ใหญ่โตเท่าของโบราณ แต่ก็สะท้อนถึงงานช่างอย่างน่าอัศจรรย์ โดยเฉพาะการประยุกต์เอาลวดลายอันงดงามมาประดับประดาหน้าและที่ชายคาปีกนกด้านข้างพระอุโบสถ อีกทั้งสะพานนาค ซึ่งดูแล้วจะเป็นสถาปัตยกรรมออกไปทางขอมและไทยผสมกัน เน้นการใช้เส้นทิวให้เกิดความพลิ้วไหวไม่แข็งทื่อเกินไป สูงงดงามลงตัว

ภาพพระอุโบสถ และภาพพระประธานในอุโบสถ

ภายในพระอุโบสถ ประกอบไปด้วยงานศิลปะอันงดงามประณีตบวกกับความร่วมสมัย ไม่ยึดติดในลักษณะอันเป็นโบราณมากนัก เรียกได้ว่าไม่ตกยุค ทั้งนี้

ได้ถูกสร้างมาแล้วเป็นเวลาร้อยกว่าปี ยิ่งที่คนยิ่งประทับเข้า สิ่งที่ได้สัมผัสครั้งแรกเมื่อเข้าไปภายในพระอุโบสถก็คือ ความอลังการของจิตรกรรมและประติมากรรมต่างๆภายในพระอุโบสถ โดยพระอุโบสถถูกแบ่งเป็น ๓ ห้อง ไม่เหมือนตามวัดทั่วไป ห้องหน้าเป็นห้องพระเบญจ ห้องกลางเป็นห้องพิธีประดิษฐานพระสัมพุทธพรรณีเป็นพระประธานส่วนห้องที่สามที่อยู่หลังสุดเป็นที่ประดิษฐานพระประธานองค์เดิมของวัดนามว่า "พระสัมพุทธวิมลนาค" จะเรียกได้ว่าพระอุโบสถหลังนี้มีพระประธานสององค์ก็ว่าได้ เหตุที่มีพระประธานสององค์และแบ่งเป็นสามห้องนั้นเป็นเหตุมาจากพระราชาธิราชหรือพระพุทธเจ้าหลวงรัชกาลที่ ๕ ของเขาเอง ว่าจะทรงประดิษฐานพระสัมพุทธพรรณี อันเป็นที่สักการะของพระบรมชนกจักราช ประจำพระอุโบสถหลังนี้ แต่เป็นไปไม่ได้ เนื่องจากพระสัมพุทธพรรณีนั้นได้ประดิษฐานอยู่ที่พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เป็นการสมควรถวายให้เจ้าลองค์ใหม่ซึ่งแทน แต่ก็มีปัญหาว่า พระประธานองค์เดิม จะย้ายไปที่ไหน และได้ทรงพระราชดำริว่าถ้าย้ายไปก็จะได้เหมือนได้เจ้าของเดิม จึงทรงให้กันห้องพระอุโบสถองค์หนึ่งเอาไว้ เพื่อจะได้ประดิษฐานพระพุทธรูปไม้ระคนกัน นับว่าเป็นพระราชาธิราชผู้สนุมนับกับภาพของพระองค์ท่านอย่างยิ่ง

ภาพภายในพระอุโบสถ พระสัมพุทธพรรณี พระสัมพุทธวิมลนาค และฐานเรือนแก้ว

ได้ฐานซุกซีแห่งพระสัมพุทธพรรณีนั้นสันเกลารัชกาลที่ ๒ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประดิษฐานพระราชาธิราชวรวงศ์เสนาบดีพระนางเจ้าพระศรีวิสุทธิมหา บรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๕ ไว้ นอกจากนี้ ในรัชกาลปัจจุบันยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้บูรณปฏิสังขรณ์พระราชาธิราชวรวงศ์เสนาบดีพระศรีวิสุทธิมหา บรมราชินี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าและพระเกศาของสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๙ ไว้ภายในฐานซุกซีพระสัมพุทธวิมลนาคด้วย

พระราชนิเวศน์รัชกาลที่ ๑ พระราชนิเวศน์รัชกาลที่ ๒ พระราชนิเวศน์รัชกาลที่ ๓ พระราชนิเวศน์รัชกาลที่ ๔ พระราชนิเวศน์รัชกาลที่ ๕

จะกล่าวถึงห้องกลางของพระอุโบสถเป็นการพิเศษเล็กน้อยว่า ในห้องกลางหรือห้องพิธีนั้นทุกวันนี้ทางคณะสงฆ์ของวัดยังใช้ปฏิบัติกิจของสงฆ์อยู่มาโดยตลอด รอบด้านของผนังเป็นจิตรกรรมฝาผนังเกี่ยวกับเวสสันดรชาดกทั้ง ๑๓ กัณฑ์ เป็นภาพปูนเปียกหรือเฟรสโก (ภาพที่เขียนตอนปูนยังไม่แห้ง) ออกแบบมาโดยสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีผู้ประดิษฐานพระอุโบสถ และเขียนโดยนายช่างชาวอิตาลีเขียนขึ้นศาสตราจารย์ชื่อ "ริคคิโอ" เป็นงานศิลปะไทยที่ได้รับประยุกต์โดยใส่ลักษณะทางกายภาพแบบฝรั่งเข้าไป ทำให้ดูมีกลิ่นเนื้อตุ๊กตาแต่ก็ขาดศิลปะแบบไทย เป็นอีกรสชาติหนึ่งในงานศิลปะไทยในสมัยนั้น บ้านประตุนั้นด้านหน้าทางประตูหน้า ทิศขวามือทางด้านในเป็นภาพเทพรูปทุกช่อง ส่วนกลางของผนังเมื่อเข้าไปในสิ่งที่อยู่ตรงหน้าคือ พระสัมพุทธพรรณี ประดิษฐานเป็นพระประธานในห้องกลาง ด้านหลังส่วนบนเป็นภาพเขียนเฟรสโก รูปพระพุทธรูปเจ้าอยู่หัวในเมฆกำลังตอบปัญหาพระสรีรบุตรและพระอินทร์ฝ่าย ด้านล่างเป็นภาพพระประยูรญาติมาเข้าเฝ้า และแสดงถึงการศกของ "ฝนในภทรพรหม" หรือฝนเลือดในตำนานเวสสันดรชาดก จากนั้นที่สะดุดตาอย่างมาก ก็คือซุ้มเรือนแก้ว ด้านบน หลังพระสัมพุทธพรรณี นั้นเอง ดูเหมือนจะเป็นซุ้มคล้ายกับในโบสถ์คริสต์ แต่ประติมากรรมที่เห็นนั้นเป็นของไทยอย่างปฏิเสธไม่ได้ ซึ่งนี่ก็เป็นพระวิเศษวรวงศ์เสนาบดีของสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี ผู้ทรงออกแบบเช่นกัน ที่เหนือไปกว่านั้นซุ้มเรือนแก้วนี้ ไม่ใช่ซุ้มเรือนแก้วธรรมดา แต่เรียกได้ว่าแฝงด้วยปริศนาลมเตโชอย่างที่น่าสนใจทีเดียว

ซุ้มเรือนแก้วและภาพจิตรกรรมฝาผนัง

ลวดลายปูนปั้นที่มองเห็นอยู่ตรงหน้านั้น เกี่ยวพันกับคตินิยมความเชื่อที่สืบเนื่องมาจากในสมัยโบราณ คือเรื่อง ที่พระมหากษัตริย์ไทยนั้นพระองค์ทรงเปรียบเสมือนสมมติเทพ ได้รับศรัทธาอันมาจากขอม เรียกว่า เทวราชา หรือสมมติเทพ ซึ่งหมายถึงพระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นเทพองค์มาเพื่อปกครองมวลมนุษย์ โดยสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีทรงเป็นผู้ออกแบบซุ้มเรือนแก้วนี้ เป็นรูปพระราชนิเวศน์หรือพระที่นั่งของพระองค์ทรงพระมหากษัตริย์ในพระบรมราชวงศ์จักรีวงศ์ ๕ พระองค์ ด้านบนสุดเป็นพระราชนิเวศน์ของรัชกาลที่ ๑ เป็นรูปอุณโหล ซึ่งคำว่าอุณโหลเป็นนามกลม คล้ายลักษณะความหมายของพระนามเดิมว่า "ทองด้วง" อยู่กลางกลีบบัววนหนึ่งข้างสามบริวาร ซึ่งเป็นนางของพระอินทร์ ถ้าดูจากตราสัญลักษณ์ของจังหวัดกรุงเทพฯ คือรูปพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ ก็พอจะอนุมานได้ว่าพระองค์ทรงเป็นพระผู้สร้าง "กรุงเทพมหานครอมรรัตนโกสินทร์ฯ" นั่นเอง สมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีทรงเป็นรูป "ครุฑยุดนาค" ซึ่งเป็นพระราชสัญลักษณ์ของรัชกาลที่ ๒ อันเนื่องมาจากพระนามเดิมของพระองค์ว่า "ฉิม" ซึ่งตามความหมายของวรรณคดีไทย คือ พญาครุฑ ปกป้องที่นิทาน "ฉิมพลี" ต่อไปทางขอมมีชื่อเรียกเป็นรูป "ปราสาท" ซึ่งเป็นพระราชสัญลักษณ์ของรัชกาลที่ ๑ อันเนื่องมาจากพระนามเดิมของพระองค์ว่า "ทับ" ซึ่งหมายถึง "ที่อยู่ หรือปราสาท" ก็ได้ เมื่อมองตอลงมาด้านล่างซ้ายมือเราจะเป็นรูป "เทวดาถือพระมหามงกุฎ" และขวามือเราจะเป็นรูป "พระพิฆเนศวรถือจุลมงกุฎ หรือพระเกี้ยว"

พระมหากษัตริย์มงกุฎและพระเกี้ยวนี้ หลายท่านรู้อยู่แล้วว่าคือ พระราชสัญลักษณ์ของรัชกาลที่ ๑ และรัชกาลที่ ๒ ตามลำดับ พระมหาพิชัย

มงกุฎนั้นมาจากพระบรมนามาภิไธยของรัชกาลที่ ๑ คือ "เจ้าฟ้ามงกุฎ" ส่วนพระจุลมงกุฎ หรือพระเกี้ยวนี้มาจากพระบรมนามาภิไธยของรัชกาลที่ ๕ ว่า "จุฬาลงกรณ์" ซึ่งแปลความหมายว่า ศิราภรณ์ชนิดหนึ่งอย่างมงกุฎ ก็คือพระจุลมงกุฎ หรือพระเกี้ยวนั่นเอง เป็นการเจริญรอยจำลองสมเด็จพระบรมชนกจักราชของพระองค์ แต่เทวดาที่ถือพระราชนิเวศน์ของพระองค์ พระองค์นี้คือ สมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีผู้ทรงประดิษฐานพระอุโบสถแห่งนี้ ความหมายอะไร จากการสอบถามผู้รู้และผู้รู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ จึงพอจะอนุมานได้ว่า จากรูป "พระพิฆเนศวรถือจุลมงกุฎ" นั้นน่าจะมาจากพระนามเดิมของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงได้รับการสถาปนาให้ขึ้นทรงกรมเป็น "สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์ กรมหมื่นพิทยเศวตรจุฬังกา" ก่อนที่พระองค์จะได้รับการเฉลิมพระนามาภิไธยเป็น "สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์ กรมขุนพิริยบรรพต" และในส่วนของ "เทวดาถือพระมหามงกุฎ" นั้นเมื่อพิจารณาให้ดี จะพบว่า เทวดาค้นนั้น มีพระนามเดิมอยู่ที่พระศอก (คอ) และมีพระจันทร์เสี้ยวอยู่ที่ขม่อม ซึ่งจะเป็นองค์ไหนไปไม่ได้ นอกจากพระศิว หรือพระศิวะนั่นเอง ความหมายที่สมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีทรงประดิษฐานพระพิฆเนศวรไว้ที่พระศอกของพระองค์ ก็เพื่อเปรียบเสมือนพระบาทสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีผู้ทรงประดิษฐานพระอุโบสถแห่งนี้ว่า "สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามงกุฎ สมมติเทวดา พงศอิศวรกษัตริย์ ขัตติยราชกุมาร"

พระบรมรูปรัชกาลที่ ๑ และรัชกาลที่ ๕ และพระพิฆเนศวร

ต่างที่ เป็นถาวรวัตถุ ไม่ว่าจะเจดีย์ พระวิหาร ศาลาการเปรียญ หอไตร และอื่นๆอีกมากมาย นีคือ ความงดงามทางศิลปะ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ที่แฝงไว้ด้วย ความคิดเชิงทศกาศา จาชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม ความผูกพันของพระราชาบิดาและพระราชโอรส ที่ทรงมีต่อกัน เป็นงานศิลปะอันเกิดจากพระวิเศษวรวงศ์เสนาบดีของสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี ผู้ทรงออกแบบสร้างและเป็นผู้ที่ประจักษ์ต่อคนรุ่นหลังทุกวันนี้ ทั้งหมดนี้เป็นเพียงส่วนเดียวที่เป็นผลงานของพระองค์ท่าน จากที่มีอยู่มากมายในทุกด้าน ทุกแขนง ที่ไม่อาจกล่าวได้หมดในที่นี้ เพราะฉะนั้น สมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีทรงประดิษฐานพระนามว่า "สมเด็จพระนาคใหญ่แห่งกรุงสยาม" โดยมีองค์ของสิ่ง

สมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี กรมพระยาวิเศษวรวงศ์เสนาบดี

ทุกวันนี้ก็ยังสามารถเข้ามาชมความงามริมน้ำเจ้าพระยาที่เล่ามาได้ที่วัดราชาธิวาสราชวรวิหาร ตั้งอยู่ที่ถนนสามเสน ๔ ใกล้ๆ กับหอสมุดแห่งชาติและท่าราชวรดิฐ

แหล่งอ้างอิง: อนันตเดชาชนก นฤเกียรติ. (๒๕๖๓). ปริศนาลมเตโชครูนายช่างใหญ่แห่งกรุงสยาม. เก็บถาวรเมื่อ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๓ จาก Wayback Machine. <http://www.watya.org> , <http://www.wikipedia.org>

ดุริยศิลป์สยาม

โดย เขียน ตลาตวณ

ครูมนตรี ตราโมท

เป็นบุตรนายยิ้ม และนางทองอยู่ เกิดที่บ้านท่าที่เลี้ยง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๔๓ เดิมชื่อ "บุญธรรม" ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น "มนตรี" เมื่อ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๕ ได้รับนามสกุล "ตราโมท" เป็นนามสกุลที่ พระองค์เจ้าคำรบ ประทานให้ มีสำเนียงชื่อ "ปราโมช" ของ พระองค์ท่าน ท่านเข้าศึกษาที่โรงเรียนประจำจังหวัดสุพรรณบุรี (ปริชาพิทยากร) สอบได้ชั้นมัธยมปีที่ ๓

จากนั้นครูสมบุญซึ่งเป็นนักฆ้องจึงชวนให้หัดเป่าพาทย์ จนได้เป็นนักเป่าพาทย์ อยู่ที่จังหวัดสุพรรณบุรี ประมาณ ๒ ปี ต่อมาราวปี พ.ศ. ๒๔๕๖ ท่านได้ย้ายไปอยู่ที่จังหวัดสมุทรสงคราม ที่บ้านครูสมบุญ สมสุวรรณ ซึ่งมีทั้งเป่าพาทย์และแตรวง ท่านจึงได้มีโอกาสฝึกหัดทั้งสองอย่าง จนเมื่ออายุได้ ๑๗ ปี ได้สมัครเข้ารับราชการใน

กรมพิณพาทย์หลวง กรมมหรสพ กรมมหาดเล็ก ที่กรมพิณพาทย์หลวง ท่านได้เรียนฆ้องวงใหญ่จากหลวงบำรุงจิตเจริญ (อุปเสนาบดี) และเรียนกลองแขก จากพระพิณบรรเลงราช (แย้มประสานศัพท์) ท่านอุปสมบทเป็นพระภิกษุ ณ วัดสุวรรณภูมิ จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖ ต่อมา พระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) เจ้ากรมพิณพาทย์หลวง จึงให้ครูมนตรีเปลี่ยนเป็นคนตรีขนาดท่ม ท่านได้รับเลือกให้เข้าประจำอยู่ในวงข้าหลวงเดิม ซึ่งเป็นวงที่จะต้องตามเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานทุกแห่ง ท่านรับราชการอยู่ที่แผนกพิณพาทย์หลวงได้ไม่นาน ก็มีภาระโอนมาเป่าพาทย์และโขนละครไปสังกัดอยู่กับกรมศิลปากร เมื่อ ปี ๒๔๗๘ ท่านจึงย้ายไปประจำโรงเรียนศิลปากร แผนกนาฏดุริยางค์ (ปัจจุบันคือวิทยาลัยนาฏศิลป์) หน้าที่การงานของครูมนตรี เจริญรุ่งเรืองตามลำดับจนเลื่อนเป็นชั้นเอก ต่อมาได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ท่านดำรงตำแหน่งศิลปินพิเศษ เมื่อ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔ นับเป็นศิลปินคนแรกของกรมศิลปากรที่ได้รับ ชั้นพิเศษ ท่านได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตในประเภทจิตรศิลป์ สำนักศิลปกรรม ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๔

ด้านชีวิตครอบครัว ได้สมรสครั้งแรก กับนางสาวล้นจี บุรานนท์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ แต่ได้อยู่ร่วมกันเพียง ๒ ปี นางล้นจี้ก็ถึงแก่กรรม ท่านจึงได้สมรสอีกครั้งกับนางสาวพูนทรัพย์

นางปุระเสริญ (นางพูนทรัพย์ ตราโมท) เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๘ มีบุตรธิดารวม ๔ คน คือ ๑. นายฤทธิ์ ตราโมท ๒. นายศิลป์ ตราโมท ๓. นางดนตรี ตราโมท และ ๔. นายญาณิ์ ตราโมท ครูมนตรี ตราโมท ถึงแก่อนิจกรรม เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ ด้วยโรคหัวใจล้มเหลว ณ โรงพยาบาลนทเวช สิริรวมอายุ ๙๕ ปี ๑ เดือน ๑๙ วัน

ผลงาน

นอกจากท่านจะมีฝีมือในการบรรเลงดนตรีแล้ว ท่านยังมีความสามารถในการแต่งเพลงอีกด้วย ท่านแต่งเพลงมาแล้วมากมาย มากกว่า ๒๐๐ เพลง ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๓ เป็นต้นมา มีทั้งเพลง ๓ ชั้น เพลงเถา เพลงประวัติศาสตร์ เพลงระบำและเพลงเบ็ดเตล็ด เคยมีผู้รวบรวมไว้ได้ถึง ๒๐๐ กว่าเพลง นอกจากท่านจะแต่งเพลงดังกล่าวมาแล้ว ท่านยังเคยแต่งเพลงประกวดทั้งบทร้องและทำนองเพลงและได้รับรางวัล ๑ เพลงนั้นชื่อว่า "เพลงวันชาติ" เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปแล้วว่า ครูมนตรี ตราโมทเป็นครูผู้ประกอบพิธีไหว้ครู และครอบประสิทธิ์ประสาทวิชาวิชาดนตรีไทยของกรมศิลปากร นอกจากท่านจะกระทำพิธีให้แก่องค์การสังคีตและวิทยาลัยนาฏศิลป์ ทั้งในส่วนกลางและต่างจังหวัดแล้ว ท่านยังทำพิธีไหว้ครูดนตรีไทยให้แก่หน่วยราชการ สถานศึกษา และเอกชนทั่วไป

ท่านได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาดนตรีไทย พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งครูมนตรี ตราโมท เป็นผู้ที่มีความสามารถในด้านดนตรีและเพลงไทยเป็นเยี่ยม สมควรที่จะได้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาดนตรีไทย อย่างแท้จริง รวมทั้งเป็นนักวิจัยดีเด่น ในปี ๒๕๒๔

ครูประสิทธิ์ ถาวร

เป็นชาวอยุธยา เกิดที่ตำบลท่าเจ้าสนุก อำเภอท่าเรือ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๔๖๔ ปีดาชื่อนายสุด มารดาชื่อนางฟู มีพี่น้องร่วมบิดามารดา รวม ๖ คน และเป็นบุตรคนเดียวของครอบครัวที่เป็นนักดนตรีไทย เริ่มเรียนหนังสือที่โรงเรียนประชาบาลวัดสว่างค้ เมื่ออายุ ๗ ปี จนอายุได้ ๑๓ ปี จึงมาเรียนต่อเป็นนักเรียนรุ่นแรกของโรงเรียนนาฏดุริยางค์ กรมศิลปากร เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๗ ได้ศึกษาทั้งด้านดนตรีและโขนละคร แต่จากปัญหาสุขภาพของท่าน จึงเรียนจบเพียงชั้น ม.๓ ตามหลักสูตรเดิม ต่อมาเข้ารับการอบรมหลักสูตรวิชาดุริยางค์ไทยเพิ่มเติมจากกรมศิลปากรอีก ๑ ปี ได้รับใบประกาศนียบัตรในปี พ.ศ. ๒๔๘๔ เริ่มหัดส่งวงใหญ่ กับ ครูละมุด จำปาเพ็ญ ซึ่งเป็นพี่เขยตั้งแต่ อายุ ๔ ปี เรียนได้เร็วและมีฝีมือดีจนได้เป็นคนระนาดเอกประจำวงพิณพาทย์ของพี่เขย ตั้งแต่อายุยังไม่ครบ ๑๒ ปี

จากนั้นจึงเรียนระนาดเอกกับครูเจริญ คนตรีเจริญ จนถึงขั้นเดี่ยวเพลงสำคัญ เช่น พญาโคก เขมมมอญ และเขตนอก ฯลฯ ครูทองดี คุณะมัลย์ ซึ่งเป็นศิษย์โปรดคนหนึ่งของหลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ได้พาท่านมาฝากท่านครูหลวงประดิษฐ์ไพเราะ ที่บ้านศิลปบรรเลง ต.บ้านบาตร อ.ป้อมปราบ กรุงเทพฯ ท่านได้ผ่านกรทดสอบฝีมือและท่านครูหลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) รับเป็นศิษย์ในปี พ.ศ. ๒๔๗๗ ในขณะที่ท่านมีอายุได้ ๑๓ ปี

ครูประสิทธิ์ ถาวร ได้ศึกษาวิชาการดนตรีด้วยความเอาใจใส่ยิ่งและอยู่ที่บ้านบาตรมาจนวาระสุดท้ายของครูหลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ระยะแรกที่มาฝึกดนตรีที่บ้านบาตรใหม่ๆ คุณหญิงชั้น ศิลปบรรเลง ได้สอบถามถึงการศึกษา เมื่อทราบว่าจะขึ้นประถมปีที่ ๔ มาแล้ว จึงสนับสนุนให้ไปศึกษาต่อที่โรงเรียนนาฏดุริยางค์ กรมศิลปากร นอกจากจะได้เรียนเพลงต่างๆ เป็นจำนวนมากแล้ว ยังได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคนิควิธีในการบรรเลงดนตรีอย่างลุ่มลึก จึงถือได้ว่า ครูประสิทธิ์ ถาวร เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับเพลงต่างๆ อย่างลึกซึ้ง และแตกฉานในด้าน

ระเบียบวิธีการบรรเลงดนตรีไทย โดยเฉพาะด้านงานบรรเลงระนาด ท่านได้รับการฝึกฝนอบรมจากท่านครูหลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) อย่างแตกฉาน รวมทั้งยังได้ศึกษาอบรมเกี่ยวกับระเบียบวิธีประพันธ์เพลง ตลอดจนการบรรเลงดนตรีให้เข้าใจอารมณ์ของผู้ที่อย่างละเอียดลึกซึ้ง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องลักษณะวรรคตอน และสำนวนกลอนในเพลงแต่ละเพลงแม้กระทั่งระบบกล่อมเนื้อที่ใช้บังคับเสียงดนตรีที่สร้างสรรค์ให้ประสมกลมกลืนได้ถูกต้อง ตามอารมณ์เพลง

ท่านเริ่มเข้ารับราชการ ณ กรมศิลปากร ตำแหน่งศิลปินจิตวา แผนกดุริยางค์ไทย กองการสังคีต กรมศิลปากร เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ และได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นเป็นลำดับจนเกษียณอายุราชการในตำแหน่ง อาจารย์ ๓ ระดับ ๗ วิทยาลัยนาฏศิลป์ กองศิลปศึกษา เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๔

ท่านครูเป็นผู้พัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนนาฏศิลป์ ซึ่งเดิมวางแบบให้นักเรียนเรียนดนตรีในมุมแคบ เช่น เป่ากรอให้เรียนเพลงใหม่โรงเรียนตั้งแต่ต้นจนจบเพลงใหม่โรงเรียน ยังผลให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้น และไม่สามารถออกบรรเลงเพลงอื่นๆ เพื่อแสดงผลงานให้ปรากฏได้ ซึ่งท่านได้ยกวางหลักสูตรใหม่ โดยให้นักเรียนแต่ละปีเรียนทั้งเพลงกรืด เพลงตับและเพลงเถา พร้อมทั้งสอดแทรกเพลงหน้าพาทย์สำคัญๆ ในเรื่องเพลงใหม่โรง ตลอดจนเพลงในพิธีกรรมต่างๆ ไว้ด้วย ทำให้นักเรียนมีความรู้ในแบบมุกกว้าง และสามารถแสดงผลงานได้ในเวลาอันรวดเร็ว

ครูประสิทธิ์ ถาวร ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาดนตรีการแสดง (ดนตรีไทย) ในปี ๒๕๓๑ และเป็นภาคีสมาชิกราชบัณฑิตยสถาน ประเภทจิตรศิลป์ สำนักศิลปกรรม ราชบัณฑิตยสถาน

ครูประสิทธิ์ ถาวร สมรสกับนางทองเต็ม ถาวร มีบุตร ๑ คน คือ นางช้อย ถาวร ท่านถึงแก่กรรมด้วยโรคมะเร็งในตับ ณ โรงพยาบาลมหานทราชเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ สิริรวมอายุได้ ๘๑ ปี

เพลงลูกทุ่งไทย สายใยวัฒนธรรม

ตอน...บัวตูมบัวบาน งานเพลงไสบริสุทธ์

โดย ดาวประจักษ์

บัวตูม บัวบาน

"ลงเรือน้อยลอยวน ในสายชลห้วยละหาน..." คนไทยแทบทุกคน ที่ได้ยินสองวรรคแรกนี้แล้วสามารถร้องวรรคต่อไปได้แน่นอน ใช่ละ ผมกำลังพูดถึงเพลง "บัวตูมบัวบาน" ผลงานเพลงที่ได้รับรางวัลแผ่นเสียงทองคำพระราชทานในปีพ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งประพันธ์คำร้องและ ทำนอง โดย บุญสม อยุธยา ขับร้องโดย พร ภิรมย์ ทั้งยังได้รับการคัดเลือกเป็นเพลงลูกทุ่งดีเด่น โครงการกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ด้วยคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พิจารณาเห็นว่า เป็นเพลงที่ใช้ภาษาต่างๆ ตรงไปตรงมา ไม่สลับซับซ้อน ในลักษณะเดียวกับเพลงพื้นบ้าน เป็นที่นิยมของประชาชนทั่วไป สะท้อนถึงสภาพสังคม ความเป็นอยู่และวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง "บัวตูมบัวบาน" เป็นเพลงที่ถ่ายทอดเสน่ห์แห่งไม้น้ำของไทย สีสาววิถีไทย สอดแทรกคติธรรม ผ่านวรรณศิลป์ที่สละสลวยเรียบง่ายและไสบริสุทธ์เป็นอย่างยิ่งในเชิงจินตนาการ

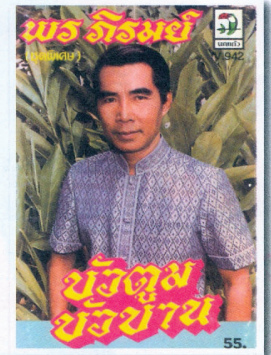
บุญสม มีสมวงศ์ เป็นลูกชายของขุนฟอประเสริฐและคุณแม่สิมสุทธ์ มีสมวงศ์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๙ ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เจ้าของนาม ในวงการบันเทิงและวงการเพลงลูกทุ่งว่า "พร ภิรมย์" "บุญสม อยุธยา" มีความสามารถ ที่แตกต่างและโดดเด่นเป็นอย่างยิ่ง ในด้านเพลงลูกทุ่ง คือ ประพันธ์คำร้อง ทำนอง และขับร้องเอง ด้วยความประณีตในการประพันธ์ได้อย่างถูกต้องตามแบบแผนของภาษาไทยเป็นที่สุด ไม่ว่าจะเป็นเพลงดาวลูกไก่ เพลงกลีบเกิดลูกไทย เพลงน้ำตาลาไพร เพลงกระต้อมทองกวาว เพลงเห่จิมพิล ฯลฯ ส่วนในฉบับนี้ขอเสนอเพลง "บัวตูมบัวบาน"

เพลง "บัวตูม บัวบาน"

คำร้อง - ทำนอง บุญสม อยุธยา   พรภิรมย์ ขับร้อง

ลงเรือน้อยลอยวน	ในสายชลห้วยละหาน
มีทั้งบัวตูมบัวบาน	ดอกโบโหว่ก้านงามตา
เมื่อลมพัดมาชื่นใจ	ซ่อนตัวรำพันฝันไป
ฝั่งตอมหอมดินคดกลิ่นบัว	ฟังยิ่งฟังไป
เหมือนคนตรึะโลมกล่อมใจ	ครวญคิดน่านหวั่นเจ้าของ
โลมเล้าทุยล้าพอง	หากบัวไม่มีเจ้าของ
ปองจะเด็ดบัวบาน	
ใจหมายดิ่งโน้มน้อมลอง	
จะชมทั้งสองปทุม	
เอื้อมมือหมายดิ่งเพียงดอกบาน	ก็เกรงสะท้านถึงก้านดอกตูม
แสนเสียดายเหมือนชายทมดภูมิ	จะเด็ดดอกตูม
ยังมีเสียดายดอกบาน	
เรือเร็วไปพน้อยค่อยค่อยทวน	บัวหอมชวนออกสะท้าน
งานทั้งบัวตูมบัวบาน	เทพไททุกแดนพิมาน
ประทานสมดังตั้งใจ	
เอื้อมมือหมายดิ่งดอกตูมก่อน	ดอกบานก็ค่อนแสนงอนไป
จะเด็ดดอกบานดอกตูมก็ลั่นแกว่งไกว	จะเด็ดดอกไหน
ก้นทอนบัวตูมบัวบาน	
จะเด็ดทีเดียวเสียทั้งคู่	ครวญคิดดูอยู่ไม่นาน
พอดอกตูมแย้มตระการ	ดอกบานก็คองแห้งไทย
กลีบลาร่วงโรยนำชิ่ง	
ต้องลาแล้วทวยบัวช่องาม	บาปเคราะห์และกรรมประดัง
แล้วเจ้าเรือน้อยค่อยเข้าฝั่ง	ไม่ยอมกลับหลัง
หมดหวังทั้งตูมทั้งบาน	

คติธรรมจากเพลง...การเดินทางไกลแม้กลับบ้านมือเปล่าไม่ได้อะไร แต่ทักษะประสบการณ์ที่ได้รับย่อมมีค่ายิ่งและมั่นคง บัดนี้ พระพร ภิรมย์ ได้ดำรงอยู่ในเพศสมณะ โดยบวชเป็นพระภิกษุ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๔ อยู่ที่วัดรัตนชัย (วัดจีน) ตำบลรัตนชัย อำเภอเมืองพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา งานเพลงของท่านนับได้ว่ามีคุณค่าด้านวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประพันธ์คำร้องที่อ้างรักษาความงดงามของภาษาไทยไว้ได้อย่างยอดเยี่ยมสมเป็นเพชรน้ำหนึ่งของการเพลงลูกทุ่งไทย

บัว	ผุดผลิ	คติธรรม	ย้าคำสอน
ตูม	ถึงตอน	คราวโต	อย่าโอ้อใหญ่
บัว	ก็คล้าย	ชีวิตคน	พ้นผ่านวัย
บาน	แล้วร่วง	โรยไป	ไม่จีรัง

ปาฏิหาริย์ เสด็จเตี่ย

โดย : ศิษย์วังสน

๑๙ ธันวาคม...วันอากาศร ชาวจีนชมงคลพระนครโดยเฉพาะผู้ที่เคยเรียนหรือทำงานอยู่ที่ศึกษาเขตนิชยการพระนครและชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ย่อมทราบดีว่าเป็นวันประสูติของพลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ซึ่งปี ๒๕๕๓ นี้ครบรอบ ๑๓๐ ปีแล้ว ดังนั้นผู้ที่ได้เคยอาศัยร่วมเป็นที่เรียนหรือทำงานจึงนับว่ามีภารกิจและอัธยาศัยอันดีใหญ่ทุกปี

กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ หรือเสด็จเตี่ยที่เราเรียกกันคุ้นเคยติดปากนั้น เลื่องชื่อด้านปาฏิหาริย์ด้วยเป็นศิษย์หลวงปู่ศุข วัดปากคลองมะขามเฒ่า และด้านการรักษาโรคประกอบไปด้วยเวทย์มนต์ที่เรารู้จักกันในนาม "หมอพร" นอกจากนี้เหรียญเสด็จเตี่ยทุกรุ่นเป็นที่ต้องการของประชาชนทั่วไปไปเป็นเครื่องมงคลประดับกายเพื่อสร้างขวัญกำลังใจและยึดมั่นในการประกอบคุณงามความดี เรื่องปาฏิหาริย์นี้ผู้เขียนขอเรียบเรียงย่อเรื่องจากหนังสือ **เรื่องควรรู้เกี่ยวกับเสด็จเตี่ย** ซึ่งเขียนโดย **คนเมืองชุมพร** มาบอกเล่าเป็นสังเขปสัก ๑ เรื่องดังนี้

คุณประไพศรี เลิศบรรณพงษ์ เป็นกรรมการผู้จัดการบริษัท ที.เอฟ.เอนเตอร์ไพรส์ จำกัด อยู่ที่สุราษฎร์ธานี เมื่อปี ๒๕๓๑ น้องป้ออายุ ๘ ขวบลูกชายของเธอป่วยด้วยโรคเลือดโรคกระดูกฝ่อ (Aplastic Anemia) รักษาอยู่ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์แล้วย้ายมาโรงพยาบาลรามามาอิมบิตี ต้องมาถ่ายเลือดเป็นเลือดกรุ๊ป B Rh+ ซึ่งค่อนข้างหายาก ทุกสัปดาห์ ช่วงแรกการถ่ายเลือดไม่ค่อยมีปัญหา เพราะทางโรงพยาบาลมีเลือดกรุ๊ป

ดังกล่าว ต่อมาอาการเริ่มแยลง เนื่องจากผู้ป่วยติดเชื้อมีดถ่ายเป็นเลือด ภูมิคุ้มกันทางโรคต่ำและเลือดไม่แข็งตัว และขณะนั้นเลือดกรุ๊ป B Rh+ขาดแคลน คุณประไพศรี ผู้เป็นแม่ได้หาหนทางทุกอย่างเพื่อช่วยเหลือน้องชาย สิ่งหนึ่งที่ได้ทำก็คืออาราธนาเหรียญเสด็จเตี่ยไว้ได้หมอน้องป้อ อธิษฐานให้ช่วยคุ้มครองลูกชายและคลีนบาลให้มีผู้ช่วยเหลือทัน เหตุการณ์เหมือนปาฏิหาริย์เข้าวันรุ่งขึ้นมีนายสิบทหารบกชื่อพิรยุทธ บุญเกษม จากนครนายกมาพบแจ้งความประสงค์ขอบริจาคเลือดกรุ๊ปดังกล่าวให้คุณประไพศรีดีใจมากแต่ก็สงสัยว่าทราบได้อย่างไร คุณพิรยุทธก็เล่าสั้นๆว่า **มีคนบอกเขาให้มา เขาต้องมา** แล้วการถ่ายเลือดที่ต้องใช้

เทคนิคขั้นสูงก็ผ่านไปด้วยดี คุณประไพศรีขอตอบแทนบุญคุณ แต่คุณพิรยุทธไม่รับแม้คำหวด บอกขอให้เก็บไว้ทำบุญ จากนั้นก็ไม่พบกันอีกเลย ส่วนน้องป้อก็อาการดีขึ้นจนหายเป็นปกติ หายจากโรคเหมือนปาฏิหาริย์ แม้ หมอผู้รักษาเองก็ยังกล่าวว่า **ไม่น่าเชื่อก็ต้องเชื่อ คนธรรมดาเป็นโรคภัยยังรักษายาก นี่เป็นผู้ป่วยโรคเลือดไม่มีภูมิคุ้มกันยังรักษาหายได้**

คุณประไพศรีได้ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่หน่วยทหารที่ศูนย์พิรยุทธสังกัดอยู่ทุกปี และได้มีโอกาสพบกับคุณพิรยุทธอีกครั้งเมื่อปี ๒๕๔๓ ยังคงค้างคาใจสงสัยว่าทำไมให้เลือดน้องป้อได้อย่างไครบอก ก็ยังคงได้รับคำตอบเช่นเดิมคือ **"มีคนบอกให้มา ผมต้องมา"** และมอบเหรียญแก่ของเสด็จพ่อกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ รุ่น ๒๕๖๖ ให้แก่น้องป้อ ๑ องค์

ตอนที่ ๓ ท่องทั่วเขาวังเพชรบุรี

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานาง เขียมสาอางค์

ช่วงนี้คุณหมึกขยับปีกประกายอร่ามรังอากาศแลการเมืองครึบ (เมษายน ๒๕๕๓) พู่ยี่ขยับเขยื้อน พู่ยี่อันไปหลบร้อนกับดีคว่า จากที่พาท่านพู่ยี่อันเลาะเรียบเขาวังมาในฉบับก่อนหน้านี้ ฉบับนี้พู่ยี่ขยับเขยื้อน พู่ยี่อันขึ้นไปทักความรู้จักกับพระที่นั่งต่าง ๆ บนเขาวังตามที่ได้สังเกตเห็นไว้ ยิ่งในช่วงที่วารีธาราบ้นบ้นออก เพชรบุรี บนเขาวังต้นต้น กาลังออกดอกสวยงามส่งกลิ่นหอมอบอวนพอดิบพอดี้ ก็เลยถือโอกาสนี้ แลดูเขาวังทุกท่านไปเที่ยวเขาวังกันและได้ทราบข่าวว่าจะมีการจัดงานพระนครคีรีขึ้นในช่วงนี้เช่นกัน รับรองว่าไม่ผิดหวังในความสวยงาม ความเป็นธรรมชาติที่อยู่กลางใจเมืองเพชรบุรีแห่งนี้

วัดพระแก้ว (น้อย)

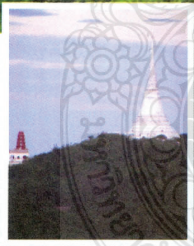
เขาเริ่มเดินขึ้นเขาวังจากด้านหน้าซึ่งเป็นทางค่อนข้างชัน ประมาณหนึ่งร้อยเมตรก็ถึงลานวัดตรงนี้หยุดพักได้ครับเป็นลานโล่ง ๆ สบาย ๆ แล้วก็เดินต่อไป

จุดแรกที่เราขึ้นไปพบก็คือราชวัลลภาคาร อยู่ด้านซ้ายมือ เมื่อเดินขึ้นไปอีกนิด เป็นที่พิทักษ์หามหาดเล็กในอดีต ถัดไปก็จะเห็นโรงม้าและโรงรถ อยู่สองข้างทาง บริเวณนี้ทางพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติและจังหวัดเพชรบุรีก็จะนำผลงานศิลปะมาจัดแสดงให้ได้ชมอยู่เสมอ และมีของมาจำหน่ายบ้างพร้อมทั้งสามารถนั่งพักผ่อนได้เป็นอย่างดี (กระซิบบอกว่าน้ำตาลสดแท้จำหน่ายบริเวณนี้ด้วยครับดื่มแล้วสดชื่นขึ้นเป็นอย่างมากลืมคุณหมึกหรือ ข่า ไปเลย) ส่วนถ้าใครที่อยากชมธรรมชาติสามารถเดินไปด้านหลังก็จะเห็นวิวที่คนที่ยังงามพร้อมทั้งมีลมเย็น ๆ พัดมาพอได้คลายเหนื่อยเลยทีเดียว เดินต่อไปไม่กี่ไกลเราจะไปพบศาลาลูกขุน อยู่ทางขวามือ เป็นที่พักและประชุมเหล่าทหารที่ตามเสด็จ ต่อมาเป็นศาลาด้านหน้าตั้งอยู่ขวามือเป็นที่ที่ภักดานตรวจ ต่อไปอีกนิดเป็นศาลาเย็นใจ อยู่ทางซ้ายมือ เป็นที่ที่ภักดานตรวจต่อไปเป็นจุดสำคัญและสวยงามอีกจุดของเขาวังหนึ่งก็คือโรงมหรสพ ตั้งอยู่ขวามือทางขึ้น เหนือศาลาด้านหน้า มีเวทีเป็นรูปพระจันทร์เสี้ยว มีกำแพงที่บังกันกลาง มีประตู ๒ ข้างมีฉากหลังเป็นที่แต่งตัวของนักแสดง และที่พิทักษ์ของพวกในละคร หน้าเวทีเป็นลานปูหญ้าเพื่อให้ประชาชนนั่งชม โดยรอบก็มีต้นลำทมส่งกลิ่นหอมซึ่ง

ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของเขาวัง(ถ้าใครอยากชมมหรสพที่นี่ต้องไปชมตอนงานพระนครคีรีครับจะได้บรรยากาศมากเลยทีเดียว) ด้านในมีโรงสูทกรรม คือโรงครัว ทำอาหารเลี้ยงข้าราชบริพาร มีศาลาด้านหลัง อยู่ริมทางแยกลงไปวัดพระนอน เป็นที่ที่ภักดานตรวจเช่นกัน (ผู้เขียนเคยกล่าวไว้ในคราวก่อนแล้วว่าเส้นทางขึ้นอีกทางหนึ่งที่ไม่ค่อยมีใครรบกวน) ต่อจากนั้น ศาลาที่คนรักชัตตุภษา อยู่ทางไหล่เขาทิศตะวันตก เป็นศาลาที่ประทับทอดพระเนตรการกีฬา ศาลาพักผ่อน อยู่ขวามือทางขึ้น มีพญานาคให้น้ำ

โดยรวมแล้วลักษณะสถาปัตยกรรมของสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ บนเขาวังจะผสมผสานระหว่างสถาปัตยกรรมตะวันตก แบบนีโอคลาสสิก สถาปัตยกรรมไทย และ จีน จนมีเอกลักษณ์เฉพาะที่หาชมได้ยากยิ่งครับ

ส่วนพระที่นั่งต่าง ๆ บนเขาวังผู้ที่ตั้งชื่อเขาวังชื่อเป็นคำคล้องจองเอาไว้เพื่อให้จำง่ายและถือเป็นความละเอียดอ่อนของคนไทยโดยแท้ ขอแนะนำพระที่นั่งองค์แรก คือ พระที่นั่งเพชรภูมิ

ไพโรจน์เป็นพระที่นั่งองค์ใหญ่ และเป็น ๒ ห้อง คือ ห้องโถง ห้องพระบรรทม ห้องทรง ห้องทรงพระบังคน (ห้องถ่ายอุจจาระปัสสาวะ) ห้องแต่งพระองค์และห้องเสวย ที่สำคัญยังปรากฏมีเครื่องราชูปโภคของ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รูปหล่อโลหะสำริด และทองเหลืองที่ใช้สำหรับตกแต่งในพระที่นั่ง และเครื่องกระเบื้องจากประเทศจีน ญี่ปุ่น และยุโรป ปัจจุบันพระที่นั่งองค์นี้ได้ถูกจัดเป็นที่พำนักที่สถานแห่งชาติพระนครคีรีในความดูแลของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกรมศิลปากร

พระที่นั่งองค์ต่อมาคือพระที่นั่งปราโมทย์มไหศวรรย์ เป็นพระที่นั่ง ๒ ชั้น ลักษณะคล้ายเก๋งจีนซึ่งถือว่าเป็นลักษณะเด่นของพระที่นั่งองค์นี้ อยู่ติดพระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์เป็นที่ประทับของพระบรมราชินี ภายในห้องบรรทมชั้นบนเป็นที่ประดิษฐานพระแท่นบรรทมในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระที่นั่งเวษยันต์วิเชียรปราสาท เป็นปราสาทสูง ๘ วา ตั้งอยู่ใกล้พระที่นั่งปราโมทย์มไหศวรรย์สร้างไว้ตามชติยราชประเพณี เพื่อให้พระนครคีรีเทียบเสมอด้วยพระบรมมหาราชวัง ภายในปราสาทองค์นี้ประดิษฐานพระบรมรูป ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวซึ่งจำลองจากพระรูป เดิมซึ่งชำรุดที่พระหัตถ์

พระที่นั่งราชธรรมสภา เป็นพระที่นั่งชั้นเดียวกว้างขวาง สร้างด้วยศิลปะแบบผสมระหว่างไทย จีน และตะวันตก คือ มีรูปทรงอาคารคล้ายเก๋งจีนเช่นเดียวกับพระที่นั่งปราโมทย์มไหศวรรย์ แต่ตกแต่งตามแบบไทยและตะวันตก ใช้เป็นที่ทอดดู ศึกษายกรรมตลอดจนเป็นที่ประชุมในราชการส่วนพระองค์ ยังปรากฏมีที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไว้สักการบูชาด้วย

พระที่นั่งทั้งสี่นี้จะอยู่บริเวณเดียวกันสามารถเดินเชื่อมต่อกันได้และยังเป็นจุดที่ถ่ายรูปได้สวยงามทั้งเวลากลางวันและกลางคืน โดยเฉพาะที่หอชัชวาลเวียงชัย ซึ่งอยู่ติดพระที่นั่งราชธรรมสภา เป็นรูปทรงกลมสูงประมาณ ๑๐ วา หลังคาเป็นรูปโดมทำด้วยกระจก ชาวเมืองเพชรเรียกว่า "กระโจมแก้ว" มีบันไดเวียนภายในขึ้นข้างบน (แต่ขอบอกว่าช่วงมากผู้สูงอายุไม่แนะนำให้ขึ้นไปครับ) ใช้เป็นที่ประทับทอดพระเนตรดูดาวในตำราดาราศาสตร์และโหราศาสตร์

ภายในโดมห้อยโคมไฟไว้มองเห็นได้ระยะไกลจากทะเลซึ่งใช้เป็นที่จุดสังเกตของการเดินเรือในอดีต ด้านข้างมีเสาสถสูง ๑๐ วา สำหรับชักธงมหาราชประจำพระองค์ขึ้นขณะประทับแรม ต่อไปเป็นด้านหน้าสูทกรรมสถาน เป็นด้านหน้าสำหรับรับรองแขก

เมื่อพร้อมห้องรับแขกและห้องนอนอยู่ใกล้กับพระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ มีมุขยื่นออกไปสำหรับทอดพระเนตร โชน ละคร โรงโชนอยู่ห่างด้านหน้าประมาณ ๕ วา ปัจจุบันใช้เป็นสถานที่ตั้งหอสมุดแห่งชาติ สาขาพระนครคีรีและอีกสองสิ่งที่สำคัญของเขาวังคือ

๑. เจดีย์พระธาตุจอมเพชร ตั้งอยู่บนยอดเขาด้านใต้พระราชวังสูงประมาณ ๒๐ วา แต่เดิมเป็นเจดีย์เก่า ปะโรต ๓ ให้ซ่อมและเสริมให้สูงขึ้น ตามแบบเจดีย์ในวัดพระศรีรัตนศาสดารามมีพระบรมสารีริกธาตุบรรจุไว้ภายในองค์เจดีย์ (ตรงนี้มีทาสลัดขังด้านหลังเขาด้วยครับแต่ทราบว่าปัจจุบันดับแล้ว จะเปิดเฉพาะมีงานสำคัญเท่านั้น)

เจดีย์พระธาตุจอมเพชร

๒. วัดพระแก้ว (น้อย) ตั้งอยู่บนยอดเขาด้านทิศตะวันออก สร้างขึ้นเพื่อให้เป็นวัดในเขตพระราชฐาน เช่นเดียวกับวัดพระแก้วในพระบรมมหาราชวัง มีเจดีย์ที่สวยงามและเป็นเอกลักษณ์สำคัญของเขาวังคือเจดีย์แดง เป็นปรางค์จัตุรมุข ทาสีแดงที่องค์มองเห็นเด่นชัดมาก ส่วนโบสถ์ถึงจะมีขนาดเล็กแต่ก็มีสัดส่วนงดงาม มีหน้าบันเป็นลวดลายปูนปั้น รูปเคารพมหาพิชัยมงกุฏ ซึ่งเป็นตราประจำรัชกาล พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ จัดเป็นงานปูนปั้นที่มีชื่อเสียงชิ้นหนึ่งของเมืองเพชรบุรี ส่วนตอพระสุทธเสลเจดีย์ เป็นเจดีย์หินอ่อน สีเทาอมเขียวอยู่ทางด้านหลังพระอุโบสถ เป็นเจดีย์ทรงกลมฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้างด้านละ ๓ เมตร องค์เจดีย์สูง ๙ เมตร โดยสลักหินอ่อนเป็นชิ้น และประกอบที่เกาะสี่ซึ่งเสร็จแล้ว ได้รื้อนำลงเมื่อมาประกอบใหม่บนเขาวังนี้และเสร็จ

ผู้เขียนยังต้องพาท่านผู้อ่านไปชมวังอีกหนึ่งวังแต่ขอเป็นฉบับต่อไปละครับ สุดท้ายขอให้นักไทยรักกันและสำนึกในบุญคุณของแผ่นดินที่ทำให้เรามีแผ่นดินอยู่อาศัยติดกับระบบทุนนิยมจนหลังล้มความเป็นไทยของเราไป พบกันฉบับหน้า "วิเศษด้วยสายทะเล"

มารดาทานบุรุษ

โดย : อุนพุทธะ

วันก่อนกระผมได้ฟังธรรมบรรยายจากพระรูปหนึ่งที่เป็นที่นับถือของพุทธศาสนิกชนชาวไทยทั่วไป นั่นคือ **ท่านพระมหาวิมลชัย** หรือที่ใครหลายๆคนรู้จักกันในนามว่า ท่าน ว. วัชรเมธี ก่อนหน้านั้นได้ยื่นชื่อท่านมานานแต่มิได้ฟังธรรมของท่านสักที เคยได้ฟังมาบ้างอย่างของท่านพุทธทาส หลวงพ่อปัญญา ท่านชยสาโร เป็นต้น แต่พอได้ฟังเรื่องของท่านบรรยายมานี้ก็รู้สึกจับใจอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นเรื่องของคนส่วนใหญ่ มักมองข้ามกันไปเรื่องของท่านบรรยายนั้นคือ เรื่องมารดาทานบุรุษ หรือพระมารดาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระศาสดาแห่งศาสนาพุทธที่แม้พระองค์จะทรงดับขันธปรินิพพานไปแล้ว ๒,๕๐๐ กว่าปี แต่พระเกียรติคุณ ทั้งหลายที่พระองค์ทรงสร้างไว้นั้นยังมีได้เสื่อมหายไปตามกาลเวลา แนวทางการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การพ้นทุกข์ สัจธรรมความจริงต่างๆ ยังสามารถนำมาใช้กับโลกปัจจุบันได้

ตลอด ใครก็มักจะกล่าวถึงพระศาสดากัน แต่ผู้มพระคุณเบื้องหลังที่เสียสละจนเกิดสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้อย่างทุกวันนี้คือพระนางสิริมหามายาพระมารดาของพระองค์เอง บทบาทของท่านที่เรารับรู้กันสิ้นสุดเพียงแค่มือทรงพระครรภ์แล้ว พระโพธิสัตว์สิทธัตถะประสูติไปได้เพียง ๗ วัน ก็ทรงเสด็จทิ้งกตสันพระชนม์ไป เนื่องจากจากข้อกำหนดของการเป็นพระมารดาแห่งโพธิสัตว์ ซึ่งมีอยู่ว่า พระครรภ์ของผู้ที่จะมาเป็นพระมารดาของพระโพธิสัตว์ จะมีได้เพียงหนึ่งคนเท่านั้น ดังนั้นหากยังมีพระชนม์ชีพอยู่ก็ต้องตั้งพระครรภ์ต่อไปอีก พระนางก็ทรงทราบ และยอมรับในข้อกำหนดอันนี้เราจึงทรงปล่อยให้เป็นไปตามข้อกำหนดนั้น การเสียสละของพระนางจึงเป็นที่มาของความสำเร็จในการตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในกาลต่อมา เมื่อพระนางสิ้นพระชนม์ก็เสด็จไปเป็นเทวบุตรนสวรรค์ชั้นดุสิต ที่เป็นชั้นที่จะรองรับบุคคลที่สำคัญๆ ที่จะเป็นพระโพธิสัตว์ พระปัจเจกพุทธเจ้า ต่อไปในอนาคต

เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะทรงออกผนวช แสวงหาไมชกธรรมจนตรัสรู้อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว ก็ได้ระลึกถึงคุณแห่งพระ

มารดา และในพระชาติที่ ๗ หลังจากทรง บรรลุแล้ว ก็ทรงเสด็จขึ้นไปจำพรรษา ณ สวรรค์ชั้นดาวดึงส์เพื่อโปรดพระพุทธมารดา จะเห็นได้ว่าอุปสรรคจากการที่ลูกยังมีชีวิตอยู่บนโลกมนุษย์ แต่เมื่ออยู่ในสวรรค์นั้น มีอาจจะมาขวางกัน ความตั้งใจที่จะตอบแทนหนี้ศักดิ์สิทธิ์นี้ได้ พระองค์ได้ตรัสสอนพระมารดาเป็นเวลาถึง ๓ เดือนจนพระมารดาทรงบรรลุโสดาปัตติผล ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่า ผู้สำเร็จขั้นโสดาบันนั้นจะต้องสำเร็จเป็นพระอรหันต์ในเวลาอีกไม่เกิน ๗ ชาติ นั่นถือเป็นการใช้หนี้ศักดิ์สิทธิ์ที่เสร็จสิ้นบริบูรณ์แล้วและจะกล่าวถึงท่านหนึ่งคือ พระนางปชาบดีโคตมีซึ่งมีศักดิ์เป็นพระมาตุจฉา (น้า ที่เป็นน้องสาวแม่) ที่ได้ทรงเลี้ยงดูพระองค์หลังจากสมเด็จพระสัมมาสัมพระชนม์ไป จนพระองค์เติบโตใหญ่ ว่ากันว่าพระนางมีศรัทธาอย่างแรงกล้าที่จะถือบวชในบวรพุทธศาสนา แต่ได้รับการปฏิเสธจากพระพุทเจ้าหลายต่อหลายครั้ง จนในที่สุดพระองค์ทรงอนุญาติอย่างมีเงื่อนไขว่า ต้องยอมรับและปฏิบัติในครุธรรม ๔ หรือกฎเหล็ก ๔ ประการสำหรับภิกษุณี เช่น ภิกษุณีแม้จะบวชมาสัก ๑๐๐ พรรษาแล้วก็ต้องไหว้อต่อพระสงฆ์ซึ่งบวชมาแล้วเพียง ๑ วันก็ตาม เมื่อพระนางยอมรับข้อบังคับนั้น ก็เป็นภิกษุณีองค์แรกของโลกและบำเพ็ญเพียรจน

สำเร็จเป็นพระอรหันต์ของโลกองค์หนึ่ง นั่นถือเป็นการใช้หนี้ศักดิ์สิทธิ์แก่พระนางปชาบดีโคตมีที่สมบูรณ์แล้วเช่นกัน ดังที่ผู้เขียนได้นำมาเล่านี้ จะเห็นถึงการตอบแทนพระคุณอันประเสริฐมาถึงตรงนี้แล้ว อยากให้ลองนึกถึงตัวท่านผู้อ่านเองว่า ที่ผ่านมาได้ทำอะไรเป็นการตอบแทนพระคุณของแม่ ทำไปมากน้อยแค่ไหนเพียงไรแล้ว ยังมีสิ่งที่ดีจะทำแต่ยังมีได้ทำหรือไม่ เพราะเวลาของคนเรานั้นมันสั้นนัก การตอบแทนคุณเมื่อท่านไม่มีชีวิตอยู่แล้ว คงไม่มีใครมารับรองได้ว่าท่านจะได้รับสิ่งนั้น และจะทำให้ท่านมีความสุขได้ มีเพียงปัจจุบันนี้ที่เราๆ ท่านๆ ควรเร่งรีบกระทำะได้ ไม่เสียใจเหมือนหลายท่านที่จะทอดแม่ที่ไม่มีแม่ให้กอด จะบอกรักก็ไม่มีแม่ให้บอกรัก ออกกูดแลแม่ก็ไม่มีแม่ให้ดูแลแล้ว สุดท้ายนี้อยากฝากไว้ข้อสักนิดว่า อย่าได้เสียใจไป หากตอนนี้บางท่านไม่มีคุณแม่อยู่กับเราแล้วก็ตาม เราตอบแทนพระคุณท่านได้โดยอ้อม เช่นว่าการกระทำตนให้เป็นคนดีของสังคม หากท่านรับรู้ได้ท่านก็คงดีใจไม่น้อย เพราะเราได้ฝากเกียรติยศชื่อเสียงที่ท่านเป็นดีให้แก่วงศ์ตระกูลเอาไว้แล้ว

อุนพุทธะ

พระมหาวิมลชัย

โดย พศ. พิบัติ เกษมชาติภักดิ์

เมื่อไปสอนภาษาไทย ใน **คุนหมิง**

เป็นที่ทราบกันดีว่า ปัจจุบันหลายประเทศในเอเชียมีผู้สนใจเรียนภาษาไทยกันมากขึ้น สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศหนึ่ง
ที่เปิดสอนวิชาภาษาไทยในสถานศึกษาหลายแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมณฑลกว่างซี และมณฑลยูนหนาน นักศึกษาที่เรียนภาษา
ไทยเป็นวิชาเอก เมื่อเรียนได้ ๑-๒ ปีหากพอมีทุนทรัพย์ ก็มักจะมาเรียนต่ออยู่ในมหาวิทยาลัยหลายแห่งของไทย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลพระนคร มีโอกาสรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยจากวิทยาลัยการอาชีพและเทคโนโลยีในหนานหนิงมาเรียนที่คณะศิลปศาสตร์ ๒ รุ่น
แล้วซึ่งได้ผลน่าพอใจเพราะเมื่อมาเรียนเพิ่มเติมในไทยแม้เพียงปีเดียวนักศึกษาเหล่านั้นก็พูดภาษาไทยได้ชัดเจนและคล่องแคล่วมากขึ้น

แม้บางสถานศึกษาในจีนไม่มีการเปิดสอนภาษาไทยเป็น
วิชาเอก แต่นักศึกษา จำนวนไม่น้อยก็ประสงค์จะเรียนภาษาไทย
เป็นวิชาเลือก ดังมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่ง
คุนหมิง(KUST)ซึ่งได้ทำสัญญาความร่วมมือทางการศึกษากับ
มทรพ. เมื่อต้นปีพ.ศ.๒๕๕๒ จากนั้น KUST ได้มีหนังสือเชิญให้
ดิฉันไปสอนวิชาภาษาไทยที่นั่นเป็นเวลา ๓ เดือน (๗ มีนาคม-๗
มิถุนายน ๒๕๕๒) แม้จะเป็นช่วงสั้นๆ แต่ก็พอมีข้อสังเกต
บางประการมาแล้ว สู่ท่านผู้อ่านได้บ้าง

ประการแรกคือเรื่องภาษา ความรู้ภาษาไทยสำหรับสอน
ไม่ใช่เรื่องใหญ่เพราะเป็นความรู้พื้นฐาน แต่นักศึกษาที่เลือกเรียน
วิชานี้ประมาณร้อยละ ๙๗ ไม่เคยเรียนรู้ภาษาไทยมาก่อนเลย
นักศึกษาในความรับผิดชอบของดิฉัน ๑๒๐ คน มีเพียง ๔ คน
เท่านั้นที่เคยเรียนรู้อ่านบ้างเล็กน้อยและยังไม่สามารถสื่อสารด้วย
ภาษาไทยได้ ส่วนดิฉันก็มีความรู้ภาษาจีนกลางแค่ห้องซึ่งใช้
บรรยายเนื้อหาภาษาไทยไม่ได้เช่นกัน ฉะนั้น ทั้งผู้สอนและผู้เรียน
ต่างต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักในการสื่อสาร นักศึกษาที่เลือก
เรียนกับดิฉันต้องแน่ใจว่าสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้พอ
สมควร ส่วนดิฉันก็ต้องมั่นใจว่าสามารถอธิบายขยายความเนื้อหา
ภาษาไทยด้วยภาษาอังกฤษได้ตลอดรอดฝั่ง ในกรณีเช่นนี้ หากครู
ผู้สอนวิชาภาษาไทยท่านใดจะไปสอนบ้าง ก็ต้องเตรียมความ
พร้อมด้านภาษาอังกฤษให้ใช้การได้อย่างดี มิฉะนั้น นักศึกษาจะ

พากันลืกลืหนึ่น้ำไปจากท่านอย่างรวดเร็ว มีข้อน่าสังเกตคือนักศึกษาในชั้นเรียนของดิฉันส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษได้ดี ผิดบ้าง
ถูกบ้างแต่พวกเขากลัวพูด กลัวซักถาม กลัวแสดงความคิดเห็นอย่างมีแก่นสาร และกล้าเสนอแนะ นักศึกษามทรพ. น่าจะฝึกฝน
ในเรื่องเหล่านี้เช่นกัน

ประการต่อมาคือ**ความพร้อมในการสอน** ผู้สอนต้องเตรียมเนื้อหาและสื่อการสอนให้พร้อมสรรพ การสอนแบบสุกเอาเผากิน
หรือแบบหาเข้ากันคำใช้ไม่ได้สำหรับที่นี่ อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาสาขาวิศวกรรมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พวกเขา
จึงมักมีคำถาม การโต้ตอบ และการแสดงความคิดเห็นอยู่เสมอ หากผู้สอนความรู้ไม่แน่น นักศึกษาอาจแสดงปฏิกิริยาเชิงลบได้โดยไม
เกรงใจ ในทางกลับกัน หากเขาเกิดความศรัทธา เขาก็แสดงออกอย่างเด่นชัด

อีกประการหนึ่งคือ**การตรงต่อเวลาและการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์** นักศึกษาส่วนใหญ่จะมีห้องเรียนก่อนเวลาประมาณ
๓๐ นาที แล้วทบทวนวิชาของตนเองอย่างเงียบๆ ที่เหลือจะมาทันเวลา มีน้อยมากที่มาสาย ขณะเรียนก็ตั้งใจเรียนมาก ฝึกฝนกันอย่าง
จริงจัง และแข่งขันกันอยู่ในที่ ผลการเรียนจึงออกมาดีมากเป็นส่วนใหญ่ คุณลักษณะเด่นชัดของนักศึกษาที่ดิฉันสอนคือ ความอดทน
ขยันหมั่นเพียร และสู้อุปสรรค พวกเขาบอกดิฉันว่าภาษาไทยเรียนยาก แต่ดิฉันก็เห็นเขาพยายามอย่างไม่ย่อท้อ ดิฉันอดนึกถึงลูกศิษย์
บางส่วนที่เมืองไทยไม่ได้ อยากให้เป็นอย่างเขาบ้าง

ที่กล่าวมานี้เป็นเพียงส่วนเล็กๆของเรื่องต่างๆที่อยากเล่าให้ท่านผู้อ่านทราบ ยังมีอีกหลายเรื่องทั้งที่ควรถือเป็นแบบอย่าง และไม่
ควรนำมาปฏิบัติ ซึ่งคงจะได้เล่าในโอกาสหน้า

อย่างไรก็ตามมีข้อน่าสังเกตว่า
นักศึกษาจีนสนใจใฝ่รู้ภาษาไทยมาก
ขึ้นเพื่อหวังจะเปิดโอกาสการประกอบ
อาชีพของตนในอนาคตทั้งภายใน
แผ่นดินใหญ่ และในประเทศไทย เมื่อ
เป็นเช่นนี้ ท่านผู้อ่านคิดว่าการเรียน
การสอนนักศึกษาของเราให้แข่งขันกับ
ชาติอื่นได้ควรดำเนินการอย่างไร

ศิลปะวิจักษ์

โดย คำแก้ว บ้านไถ่

ความเชื่อ ความจริง ความงาม

ความเชื่อ

เมื่อมนุษย์เกิดความสงสัย อยากรู้ อยากเห็นความจริง ดังกล่าวนี้ได้ก่อให้เกิดความเชื่ออันมากมายเพื่อค้นหาปัญหาและคำตอบที่ค้นทั่วไปมองไม่เห็น ด้วยวิธีการคิดอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล และความเชื่อต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นไม่ได้มีข้อสรุปว่าความเชื่อนั้นดีหรือไม่ดีเท่ากันอย่างไร หากแต่ต้องใช้วิจารณญาณของตนในการตรวจสอบความเชื่อนั้น ๆ ประเด็นความเชื่อในเรื่องของความงาม เรามักจะมีข้อถกเถียงกันอยู่เสมอว่า ความงามที่แท้จริงคืออะไร อะไรคือความงาม ความงามมีอยู่จริงหรือไม่ ในยุคสมัยหนึ่งเราเชื่อว่า ความมีอยู่จริงของความงามได้แบ่งความเชื่อออกเป็น ๒ กลุ่ม

กลุ่มแรกเชื่อว่าความงามมีได้มีอยู่จริงในวัตถุหรือสรรพสิ่งใด ๆ ในโลก แต่ความงามอยู่ที่ใจของเราเอง เป็นเพียงการสร้างจินตภาพของเรา เป็นสิ่งที่อยู่ในจิตใจของเรา หรือความรู้สึกของเราที่ว่างาม น่าชื่นชม ดังนั้นการตัดสินความงามของศิลปะกลุ่มนี้จึงไม่ตายตัวขึ้นอยู่กับความรู้สึก หรือรสนิยมของแต่ละคน การที่เราจะเข้าใจและซาบซึ้งความงามทางศิลปะที่ศิลปินแสดงออกมาได้มากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการหยั่งรู้ที่เกิดขึ้นในใจ (Intuition) ของแต่ละบุคคล

กลุ่มที่สองเชื่อว่า ความงามมีอยู่จริงในวัตถุหรือโลกภายนอก ไม่เกี่ยวกับความรู้สึกของมนุษย์ การที่เรามีความเห็นเรื่องของความงามต่างกันไม่ได้หมายความว่าจิตใจเรารู้สึก แต่ความงามมีอยู่จริงในโลกภายนอก มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว ดังเช่นถ้าเราตัดสินใจว่างานศิลปะชิ้นหนึ่งว่างาม นั่นไม่ได้หมายความว่าความคิดของเราทำงานศิลปะชิ้นนั้นงาม แต่ลักษณะของงานศิลปะชิ้นนั้นต่างหาก ที่มีคุณสมบัติที่ร่วมกัน คือ คุณภาพบางประการที่ทำให้เกิดประสบการณ์ ความรู้สึกทางสุนทรียภาพ ซึ่งการเข้าถึงจะต้องได้รับการพัฒนาจิตใจอย่างเต็มที่จนสมบูรณ์ จนเกิดการสัมผัสความงามมาตรงฐาน

ต่อมาในยุคสมัยใหม่ช่วงศตวรรษที่ ๒๐ ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ได้ส่งผลให้ความเชื่อทางความงามเปลี่ยนแปลงไป ดังเช่นทฤษฎีทางจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ได้ส่งอิทธิพลต่อความเชื่อทางความงามที่ว่า ความฝันและศิลปะเป็นการแสดงออกที่มาจากจิตไร้สำนึก (Unconscious) ที่ถูกเก็บกดไว้ลึกมาก โดยมีเหตุผลบังคับซึ่งจะพยายามแสดงออกมาในความฝันและศิลปะ ทฤษฎีสัมพันธภาพของอัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ (Albert Einstein) ที่ส่งผลต่อความเชื่อทางความงามในเรื่องของช่องว่างและเวลา รวมไปถึงสัมพันธภาพของแต่ละสิ่งที่มีต่อกัน เป็นต้น ดังกล่าวนี ความเชื่อทางความงามจึงมีที่แบบวิทยาศาสตร์ ความงามมาจากกรรวิธีเริ่มสร้างสรรค์จากอัจฉริยะภาพของผู้สร้างสรรค์ผลงาน ผลงานศิลปะมีคุณค่าที่ต้นฉบับ มีความเป็นเอกภาพ และตัดทอนไปสู่ความบริสุทธิ์ มีตระหนักรู้ตัวเองโดยไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งอื่น

เมื่อสังคมโลกเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคไร้พรมแดน ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ มีความเชื่อมโยงกันทั้งโลก ผู้คนเริ่มขาดความมั่นใจกับความคิดและความเชื่อแบบเดิม ปรากฏการณ์ดังกล่าวส่งผลให้เกิดความเชื่อใหม่ในยุคที่เรียกว่า หลังสมัยใหม่ หรือที่เรียกว่าความเชื่อแบบหลังสมัยใหม่ หรือลัทธิหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) แนวคิดนี้แพร่หลายในวงการศึกษาทั้งทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศิลปกรรมและหลาย ๆ วงการ คำว่าหลังสมัยใหม่จึงมีบทบาทมากขึ้น แม้ว่าความหมายที่แท้จริงของคำนี้ยังไม่คมชัดมากนัก ความเชื่อในความงามแบบหลังสมัยใหม่ เชื่อว่าความงามของศิลปะมีลักษณะที่หลากหลาย ความเต็มไปด้อยความเปลี่ยนแปลงบนฐานของความซับซ้อนทางวัฒนธรรม ความงามไม่มีมิติสัมพันธที่ตัดสินผ่านทางคติทางวัฒนธรรม ศิลปะมีการผสมผสานและปฏิเสธความเป็นเอกภาพ เชื่อในความงามของการผลิตซ้ำ และปฏิเสธความเป็นต้นฉบับ มุ่งสนองการบริโภคและวัฒนธรรมมวลชน หลอมรวมความเชื่อทางความงามอย่างเป็นบริบท รวมทั้งต่อต้านความเชื่อแบบสมัยใหม่

ผลงานจิตรกรรมแบบปอสรุ่นนิยม
โดยศาสตราจารย์ประทีป บัญญัติ ราชบัณฑิต ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรศิลป์)
ที่รังสรรค์ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๓

ความจริง

ตรงกับข้ามกับความไม่จริง หรือสิ่งที่เบี่ยง เรามักจะตั้งคำถามอยู่เสมอว่าสิ่งใดคือความจริง ความจริงมีจริงหรือไม่ อะไรคือสิ่งที่กำหนดความจริงขึ้นมา ในแต่ละสังคมมีความจริงที่เหมือนกันหรือไม่ ทั้งนี้จึงใคร่ขอเสนอความจริงในมิติต่างๆ ดังนี้

- ๑) ความจริงที่เป็นไปตามธรรมชาติ (Reality) กล่าวคือ การเกิด แก่ เจ็บ ตาย
- ๒) ความจริงที่เป็นไปตามกฎของธรรมชาติ (Fact) กล่าวคือ ของตกจากที่สูงลงที่ต่ำ การนำเข้า การเอาออก การเคลื่อนไหว
- ๓) ความจริงที่เกิดจากการเห็นและข้อคิดเห็น (Truth) กล่าวคือ ข้อสรุปที่เป็นแนวทางการดำรงอยู่ในกฎหมาย กระบะระเบียบเพื่อการปฏิบัติต่อกัน
- ๔) ความจริงที่เป็นผลของการเห็น (Feeling) กล่าวคือ ความคิดตามที่เป็นจริงทั้งสามแนวทางข้างต้น สรุปเป็นความรู้สึกเฉพาะตน

ความงาม

เป็นความคิดที่เกิดขึ้นหลังจากที่เรารับรู้ ความงามเป็นเรื่องของสุนทรียศาสตร์ เป็นเรื่องของกรรสนองความพึงพอใจ เป็นเรื่องเฉพาะตน เป็นเรื่องของความสุใจ ความใฝ่รู้ในเรื่องความรู้สึกงาม ไม่งาม โดยไม่หวังผลตอบแทน เพื่อหาแนวทางประเมินว่า อะไรงาม อะไรไม่งาม

แต่ละคนแต่ละกลุ่มมีมิติของความเชื่อ ความจริง และความงามที่ต่างกัน สังคมประชาธิปไตยมีเสรีภาพทางความคิด การเสพความงามในศิลปะของไทยที่มีทั้งกระแสศิลปะแนวประเพณี ศิลปะลัทธิวิชา ศิลปะสมัยใหม่ และศิลปะหลังสมัยใหม่ทั้งหมดนี้ไม่มีความเชื่อทางศิลปะใดที่ถูกต้องเป็นที่สุด การซาบซึ้งในศิลปะที่หลากหลายไม่ใช่เรื่องยาก เพียงแต่ต้องทำความเข้าใจกับแนวทางความเชื่อ ความจริง และความงามของศิลปะชิ้นนั้น ไม่จำเป็นต้องตัดสินความชอบหรือไม่ชอบ เพียงแต่เปิดใจให้กว้าง และยอมรับในปรากฏการณ์ทางศิลปะที่เกิดขึ้น เมื่อมีความเข้าใจในสิ่งที่แตกต่าง สุนทรียะหรือความงามก็มีสิ่งที่มีตัวตนแน่นอน แต่สามารถจับต้องได้ ด้วยความเข้าใจกับสิ่งนั้น ความงามมิได้ซาบซึ้งกันแบบโดดเดี่ยว แต่จะมีบริบทต่าง ๆ โดยรอบ ทั้งในเรื่องของเวลา พื้นที่ สิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม การเมือง กระแสความนิยม และสิ่งอื่นที่แวดล้อมอีกมากมาย ดังกล่าวนี้อาจเป็นข้อเสนอนะสำหรับคนในสังคมที่มีความเชื่อที่แตกต่างกันได้

วิถีไทย : สภากาแฟ

โดย บทพล ๓

" ทิดตึก แก่ว่าอะไรคือ นครปฐม " ครูวิงตั้งคำถามแบบกว้างล้นฟ้ามหาสมุทร
 " พระปฐมเจดีย์สิ นังจูนี่ยังมองเห็นเลย " นายตึกคนขับรถต๋องแฉวบอก
 " ข้าว่าต้องข้าวหลาม กินอร่อย แต่น้อยไปหน่อยวะ กระบอกหนึ่งมีข้าวหลามน้อยเดียว " ส่งตึกก็
 " หมูย่างซีอิ้ว ใครมานครปฐมไม่ได้กินหมูก็เหมือนไม่ได้มา จริงไม่ " ไข่ขาวจันมอริไซค์เปิดประเด็นต่อ
 " ว่าเข้านั้น แต่ระงับหน่อยอย่าถูกหลอกกลายเป็นหมูนะโว้ย " น้ำฉัตรหนองจางเสริมเรียกเสียงหัวเราะได้ฮาใหญ่
 " ฉันทว่าพุทธมณฑล นั้นละไซ้เลย มีใครไม่รู้จักพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมบ้าง เตี่ยนี่เจริญสุดลูกหูลูกตามหาวิทยาลัย
 มีหน่วยราชการ มีศูนย์การค้า มีโลดัส ทำให้ที่ดินแถบนั้นแพงยังกะทองคำ " เสนาะหรือป้าเนาะของก๊วนสาธยายต่อพร้อมรินน้ำชา
 ยกชออย่างได้อารมณ์

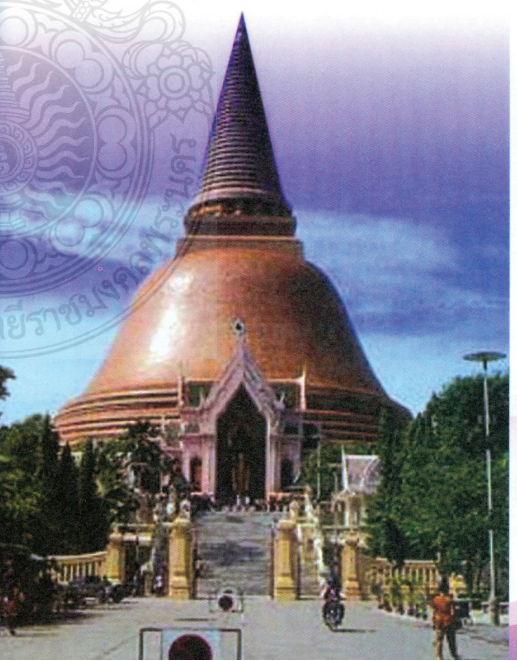
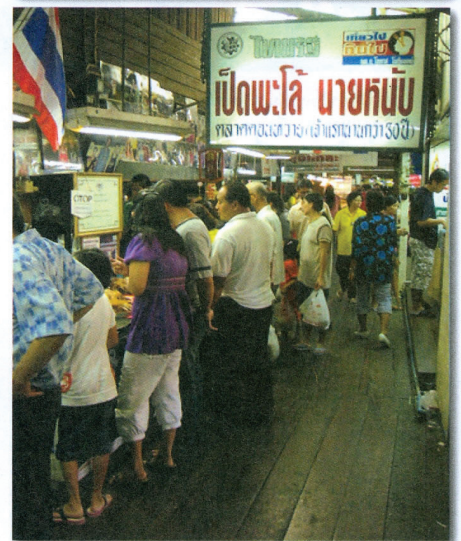
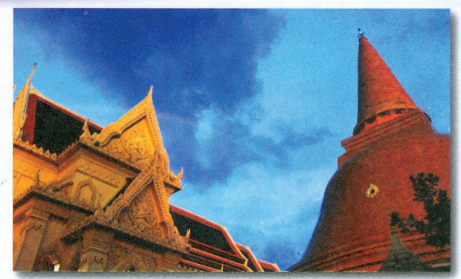
" แต่อ้าวไม่ค่อยชอบโลดัสเลยวะ มันผูกขึ้นเป็นดอกเห็ด ทีนี้ ทีนั้น ร้านโชห่วยของอ้วนเลยขายไม่ค่อยออก ฮ่วย " ป๊ะขุ่น
 เห็นบเข้าให้
 " ก็เสียไม่ค่อยปรับปรุงร้านเลยนี่ หนู แมงสาบวิ่งออกให้หล่านแล้วใครจะเข้ามาซื้อ ออกมานั่งร่วมก๊วนอย่างนี้ กลับไป
 เจ็บหมวยไม่ตั้งหูยานหรือ " ครูวิงเห็นบ้างเรียกเสียงฮาได้อีกยก

**แดลอ่อนยามเช้าวันอาทิตย์ สมทลเขินสบาย บรรยากาศเป็นใจ สมาชิกสภากาแฟร้านเจ๊กเห็บ
 ธิททางรถไฟ ก๊วนครูวินกำลังเพลินกับการเสวนาบ้าน้ำลายกับการบ้านการเมืองที่ตนเองอาศัยอยู่ เสียง
 เสวนาบาทหยุดสุดถุกก็เมื่อรถไฟวิ่งผ่านสักทักก็เริ่มต่อ**

" เอละ เอละ จันเปลี่ยนคำถามใหม่ นครปฐมยังไม่ดีในเรื่องอะไรบ้าง " ครูวิงตะล่อม ให้แคบเข้า แต่ก็ยังกว้างยังกับแม่น้ำนครไชยศรีอยู่ดี
 " เหม็นซีหนู " จำเต็มซิงตอบแซงหน้าก่อนใคร แต่เสียงครูวิงแย้งขึ้นทันทีเหมือนกัน
 " แหมจ่า เริ่มไม่เป็นมงคลเลย เตี่ยนี่เขามีวิธีบำบัดแล้วเขาเอาไปหมักใช้สาร
 ชีวภาพเทราโคลงไป ได้แก๊สเอาไปพุงต้ม ซีหนูตากแห้งเป็นปุ๋ยอินทรีย์รสดีใส่พืชผักทำผัก
 ปลอดสารพิษให้เรากินเชียวนา " " แต่บางแห่งมันไม่ปรับปรุงเลย ปล่อยให้ลมหอด ลงคลองทำให้คนอื่นเดือดร้อน " จำเต็มยังว่าต่อ
 " แล้วจ่าทำไมไม่จับละ " ป้าเนาะแซว แล้วว่าต่อ " ป้าว่ายาบ้าเป็นปัญหาใหญ่
 ที่ต้องช่วยกันจับได้ต้องประหารชีวิตสถานเดียวลูกหลานเราเสพติดดูแล้วมันเหมือนผี
 ต้องเหลือง ยังไม่ตายแต่ค่อย ๆ สบเลือดพ้อเลือดแม่ เลือดพี่น้องให้หอมชืดไปด้วย
 ต้องช่วยกันสอดส่องดูแล และบอกเบาะแสกับตำรวจ ได้ตัวผู้ค้ำรายใหญ่ต้องเชิญมัน
 ไปลงนรกเสีย จ่าเคยวิสามัญฯไม่ ! " ฮั่ว... ป้าแว้งใส่จ่าเข้าให้แล้ว

" เรื่องนี้ เราก็ดสอดส่องดูแลอยู่นะครับ " สาริต สมาชิก
 อบต.เสริมบ่าง " แต่ทางแก้ไขคือสร้างภูมิคุ้มกันให้เยาวชนไม่
 หลงไปเสพ เราส่งเสริมให้เด็กเล่นกีฬา มีเครือข่ายการพัฒนา
 เยาวชนสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น รักบ้านเกิด ส่งเสริม
 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรื่องอย่างนี้พ่อแม่หรือผู้ใหญ่ต้อง
 ให้ความร่วมมือด้วยนะครับ " " ผมเห็นด้วยกับท่านสาริต " ครูวิงเสริมต่อ " บ้านเรา
 มีวัดเก่าแก่มากมีสายน้ำ มีเรือสวนไร่นามีชุมชนที่มีชีวิต มีความ
 เป็นอยู่ดั้งเดิม นำนำมาเป็นจุดขายเชิงพาณิชย์ หากจัดการ
 ท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์เน้นวิถีชีวิตที่เป็นธรรมชาติ เราก็ดสร้าง
 รายได้ให้ชุมชนได้ และที่สำคัญเด็ก ๆ ก็หารายได้จากกร
 ท่องเที่ยวได้ เด็ก ๆ เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง
 ขอให้ดูคอนหาวยกับลำพญาเป็นตัวอย่าง " " ครูผมขอถามบ้าง เราว่า น่าจะท่วมนครปฐมใหม่ "
 ทิดตึกถามแบบเลี้ยวหักมุม บรรดาสมาชิกสภากาแฟถึงกับกลบสำ
 ไม่ทัน น้ำฉัตรต้องเอ่ยขึ้นก่อน
 " แกถามอะไรวะ ข้าอยู่มาดังแต่เกิด ทีหนัก ๆ เห็นจะมี
 อยู่ครั้งเดียวตอนรัฐบาลเขามาฉีกน้ำจากกรุงเทพฯฝากให้พวก

เราป๊ะไรก็จำไม่ได้แล้ว แต่ก็เดือดร้อนไมนานเท่าไรว่า แต่
 เจิงตามอย่างนี้หมายความว่าอะไร " " คือว่า ถ้าโลกอื่น ติมละลาย น่าจะไหลลงทะเล น้ำ
 ทะเลมีมากขึ้นก็จะท่วมชายทะเล ท่วมเมืองสมุทรปราการ
 สมุทรสาคร สมุทรสงคราม แล้วมันก็จะถึงนครปฐมใหม่เนีย ?
 แล้วเราจะ... " " เอละ..เอละ พอแค่นี้ กลับบ้านดีกว่า " ครูวิงตัดบท
 " แต่ว่า ลองกลับไปคิดดูทีนะ แล้วค่อยมาว่ากันต่อ "

ปกิณกะวัฒนธรรม

โดย : กองประชาสัมพันธ์

วันพ่อแห่งชาติ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จัดพิธีมอบรางวัลให้ภูมิพลมหาราชา เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณ และรณรงค์การทำความดีเพื่อเจริญตามรอยเบื้องพระยุคลบาทสู่ประชาชนของมหาชนอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังเป็นการเชิดชูพระราชมณเฑียรนิยกุล และเพื่อแสดงความจงรักภักดีถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในมีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๒ พรรษา ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๒ ณ บริเวณลาน อีรูแดง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม (ศูนย์เทเวศร์)

วันอากาศกร

รศ.ดวงสุดา เตโชติธส อธิการบดี มทร.พระนคร พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา และศิษย์เก่าพณิขการพระนคร ทำพิธีสักการะพระภูมิรัชมมงคล จากนั้นได้วางพานพุ่มถวายสักการะพระอนุสาวรีย์พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ และทำพิธีบังสรวง โดยมีหัวหน้าโครงการนำกล่าวอวการ เนื่องในวันคล้ายวันประสูติของพลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ในวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (ศูนย์พัฒนบริหารการพระนคร) หรือวันอากาศกรเป็นวันที่ทุกคนน้อมระลึกถึงเสด็จกรมหลวงชุมพรฯ ในทุก ๆ ปี จะเป็นวันที่ศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบันถือพวงมาลัย ดอกกุหลาบสีแดงมากราบเสด็จพ่อ แล้วถือโอกาสส่งสรทักกัน บริเวณหน้าพระอนุสาวรีย์ซึ่งศาลาลำไ้ไปด้วยดอกไม้ ควันธูป แสงเทียน แสงจากโคมไฟ ทุกคนมีใบหน้ายิ้มแย้มภายใต้บรรยากาศครุ่นนึ่ง รุ่งโรจน์ ดอกกุหลาบกองสูงเทียบกับคอนกรีต ซึ่งเป็นฐานที่ตั้งรูปปั้นประทับยืนของพระองค์ท่าน ซึ่งภาพเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความเคารพ ศรัทธาของศิษย์พณิขการพระนครรุ่นแล้วรุ่นเล่า ที่มีต่อเสด็จพ่อในฐานะเดียวที่ทวพณิขการพระนครก็กำลังบอกให้สังคมนี้ ได้รู้ว่า พ.พ. เที่ยงเจียงฮ้อ...จะอยู่คู่กับวังสนและเสด็จพ่อกรมหลวงชุมพรฯ...ตลอดไป นอกจากนี้วันอากาศกรรำลึก ยังได้จัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย อาทิ การประกวดบุษและธิดารังสน เป็นประจำทุกปี เรียกว่าเป็นประเพณีที่ สืบต่อกันมาช้านานก็ว่าได้ และยังมิกิจกรรมการประกวดคนตรีประเพณีอีก อย่างที่ปฏิบัติกันมาอย่างช้านานในอันอากาศกร คือการแสดงมูทิดาจิตแต่ อาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ในครั้งนั้นศิษย์เก่าจำนวนมากดอกไม้ พวงมาลัย มาแสดงความเคารพกันอย่างเนืองแน่น

มทร.พระนครร่วมสนองพระราชดำริ ร่วมบุญรักถิ่นฐานภูมิคุ้มกัน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จทอดพระราชปณิธาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการอนุรักษ์ทรัพยากรของประเทศ ภายใต้โครงการ "อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคลากรอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรพันธุกรรมพืช ดังนั้น มทร.พระนคร จึงได้จัดโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เพื่อสนองพระราชดำริโดยมอบหมายให้ กองศิลปวัฒนธรรมเป็นผู้ดำเนินงานร่วมแสดงผลงานของโครงการ ในงาน "ประชุมวิชาการและนิทรรศการทรัพยากรไทย : มั่นสุวิทย์ใหม่ในฐานไทย" ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๒ ที่สวนสัตว์เปิดเขาเขียว ต.บางพระ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดการประชุม จากนั้นได้ทอดพระเนตรนิทรรศการของ มทร.พระนคร โดยมรศ.ดวงสุดา เตโชติธส อธิการบดี ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา เข้ารับเสด็จ พร้อมทั้งทูลเกล้าฯ ถวายของที่ระลึก

นายประสงค์ เอียวเจริญ ผอ.กองศิลปวัฒนธรรม กล่าวว่าการดำเนินโครงการดังกล่าวประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ โดยได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของมหาวิทยาลัยในการดำเนินกิจกรรมย่อยภายใต้โครงการพัฒนาแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (แปรรูปไม้ไผ่) จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ โครงการการพัฒนาแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (การแปรรูปพืชสมุนไพร) จากคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ โครงการการถ่ายทอด เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อาหาร (การแปรรูปกล้วย) จากสถาบันวิจัยและพัฒนา และโครงการการถ่ายทอดเทคโนโลยีงานประดิษฐ์ จากคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ และออกแบบแฟชั่น โดยทุกโครงการล้วนเกิดประโยชน์ ซึ่งนำไปสู่การอนุรักษ์ พัฒนาและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ชุมชนศิลปวัฒนธรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มทร.พระนคร จัดโครงการชุมชนศิลปวัฒนธรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาส่งเสริมให้บุคลากร นักศึกษา และชุมชน เป็นชุมชนอนุรักษ์ศิลป วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม มีความรู้ตระหนักถึงคุณที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยได้ศึกษาดูงาน จำนวน ๔ สถานที่ คือ หมู่บ้านไทยทรงดำ อุทยานประวัติน ศาสตร์พระนครที่ศรีศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี และพระราชวังสนามจันทร์ในจังหวัดนครปฐม ในระหว่างวันที่ ๒๕-๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

ทอดผ้าป่าสามัคคีวัดไทยในเมืองแมนเชสเตอร์

รศ.ดวงสุดา เตโชติรส อธิการบดี มทร.พระนคร พร้อมด้วยคณะผู้บริหารคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ ร่วมเป็นเจ้าภาพทอดผ้าป่าสามัคคี ณ วัดศรีรัตนาราม เมืองแมนเชสเตอร์ ประเทศอังกฤษ จำนวนเงินทั้งสิ้น ๕๐,๐๘๖ บาท ในโอกาสนี้ มทร.พระนคร ได้มีมติพระมหาปานนท์ เจ้าอาวาสวัดศรีรัตนาราม เมืองแมนเชสเตอร์ ประเทศอังกฤษ มารับฉันเพล และรับถวายผ้าป่าจากมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๓ ณ ห้องประชุมเฟื่องเพชร คณะวิศวกรรมศาสตร์ จึงอนุโมทนาบุญแต่ท่านผู้มีจิตศรัทธาที่ร่วมเป็นเจ้าภาพ และร่วมบริจาคทุนทรัพย์ ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย โปรดคุ้มครองให้ท่านและครอบครัวประสบแต่ความสุข ความเจริญ ด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ทุกท่านเทอญ

สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์หินบุกรูบพิชัย

นายประสงค์ เลี้ยวเจริญ ผอ. กองศิลปวัฒนธรรม มทร.พระนคร เป็นประธานในพิธีเปิด โครงการการสัมมนาปฏิบัติการ เรื่อง "การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ปี ๒๕๕๓" โดยได้นำนักศึกษากว่า ๔๐ คน เข้าร่วมการสร้างจิตสำนึก ณ ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ มูลนิธิชัยพัฒนา จ.นครนายก ในวันที่ ๑๑-๑๒ มกราคม ๒๕๕๓ โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การศึกษาตามพระราชกรณียกิจอันเป็นที่มาของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและซาบซึ้งในพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตลอดจนพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ตลอดจนนำนักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้พลังงานจากแสงอาทิตย์ การควบคุมดูแลสิ่งแวดล้อม เช่น บ่อบำบัดน้ำเสีย แบบฝังใต้ผิวดิน Cross Section ก่อ หรือแปลงหญ้าแฝก เพื่อแสดงให้เห็นถึงการทำงานของรากหญ้าแฝกที่ยึดดิน รวมถึงแปลงทดลองแก้แล้งดินในการแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว และต่อด้วยการศึกษาการนำสารเคมีทางธรรมชาติมาใช้ทำสบู่ แชมพู น้ำยาล้างจาน การทำปุ๋ยชีวภาพ ฯลฯ

ร่วมอบขี้เถ้าที่ภูกุศลเสริบทรบปี

คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร รศ.ดวงสุดา เตโชติรส อธิการบดี นำทีมงานป่าที่ภูกุศลเสริบทรบปี ด้วยแต่พระเทพคุณาภรณ์ เจ้าอาวาสวัดเทวราชกุญชร และทอดผ้าป่ามหากุศล ในวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๓ ณ วัดเทวราชกุญชร นอกจากนี้ภายในงานคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ยังมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งสถานที่ด้วยการจัดดอกไม้ประดับบริเวณงาน และการจัดเตรียมอาหารต้อนรับแขกผู้ร่วมงาน อีกด้วย

ราชของคทพระบรรับใจ สืบสานวัฒนธรรมไทย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จัดโครงการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทยในกิจกรรม "ราชของคทพระบรรับใจ สืบสานวัฒนธรรมไทย" เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๓ ณ ห้องประชุมคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน โดยจัดให้มีพิธีต้อนรับผู้ใหญ่ ด้วยบรรยากาศแบบไทย ๆ ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความอบอุ่น

ค่ายสร้างสรรคศิลปวัฒนธรรมไทย กระตุ้นเยาวชนสู่ปกรักภคศิลปวัฒนธรรมไทย

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มทร.พระนคร จัดโครงการค่ายสร้างสรรคศิลปวัฒนธรรมไทย แก่นักศึกษาชั้นปีที่ ๑ จำนวนกว่า ๑๕๐ คน กระตุ้นให้นักศึกษามีความสำนึกรักและหวงแหนในมรดกของชาติทางด้านศิลปวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วยกิจกรรมการอบรมปลูกจิตสำนึกรักศิลปวัฒนธรรมไทย การศึกษาดูงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น จ.สุพรรณบุรี และการนำเสนอผลงานการสร้างสรรคศิลปวัฒนธรรมไทยเพื่อการอนุรักษ์โครงการ ดังกล่าวจัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๓-๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ณ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์และศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น จ.สุพรรณบุรี

พัฒนาผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรเพื่อใช้ประโยชน์จากพืชอนุรักษ์

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มทร.พระนคร จัดโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรเพื่อใช้ประโยชน์จากพืชอนุรักษ์แก่นักศึกษา จำนวนกว่า ๑๐๐ คน ณ ศูนย์อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ศูนย์คดองไม่ จ.นครราชสีมา เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตพืชผลทางการเกษตรสมัยใหม่ พร้อมทั้งบูรณาการความคิดและต่อยอดความรู้ให้เกิดเป็นผลงานใหม่ที่สร้างสรรค์สู่การถ่ายทอดแก่ชุมชนและสังคมในโอกาสต่อไป โดยยกความรู้ด้านเทคโนโลยีและผลิตผลทางการเกษตรที่ได้รับจากศูนย์อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นใหม่ที่เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่สร้างสรรค์อย่างเป็นรูปธรรม เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ณ ศูนย์อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

คุุณรูปเภยใส่ใจคุุณธรรม

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มทร.พระนคร จัดโครงการคนรุ่นใหม่ใส่ใจคุุณธรรม จริยธรรม โดยได้เชิญ ผศ.ธานี คงเพชร ผู้ช่วยอธิการบดีและผอ.กองพัฒนานักศึกษาบรรยาย เรื่อง การปฏิบัติตนของนักศึกษาในสังคมปัจจุบัน และพระอาจารย์เมตติจ ติสโร จากวัดสร้อยทอง บรรยาย เรื่อง คุุณธรรม จริยธรรม สำหรับคนรุ่นใหม่ เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

**มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครเผยแพร่วิดีโอวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ
ที่ประเทศตุรกีและโรมาเนีย**

อาจารย์วัชรพงษ์ สูงปานเขา อาจารย์จากคณะศิลปศาสตร์ นางสาวทิพย์วรรณ พรหมกลีกร นักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คณะศิลปศาสตร์ และนางสาวชญาณี ยศเอื้อง นักศึกษาสาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เดินทางไปเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยในมหกรรมการแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านนานาชาติ ในงาน Amasaya for International Culture and Arts Activities ระหว่าง วันที่ ๑๑ - ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๓ ประเทศตุรกี จากนั้นจนถึงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เดินทางไปแสดงที่ประเทศโรมาเนีย

Year Best ปลุกจิตสำนึกนักศึกษาสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มทร.พระนคร จัดโครงการ Year Best ให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เกิดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ ด้วยโครงการ ปลุกจิตสำนึกของนักศึกษาเพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วย กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาตนเอง การพัฒนาจิตใจ การส่งเสริมประชาธิปไตย การป้องกันสารเสพติด และการเข้าวัดฟังบรรยายเรื่องการใช้นวัตกรรมส่งเสริมการศึกษาโดยทางคณะฯ ได้รับเกียรติจากวิทยากร พระวิทยากร จากวัดเทวราชกุญชร วรวิหาร จากหน่วยงานภายนอกที่มีความรู้เฉพาะทางเป็นผู้บรรยายให้ความรู้แก่นักศึกษา ทั้ง ๓ ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์นโยบายสถานศึกษา ๓ ดี (๓D) อันได้แก่ Democracy ด้านประชาธิปไตย Decency ด้านคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นไทย และ Drug-Free ด้านภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด ในระหว่างวันที่ ๑๕-๑๖ มกราคม ๒๕๕๓ โดยมีนักศึกษา เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้นกว่า ๒๐๐ คน ณ อาคาร D-HALL คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มทร.พระนคร และวัดเทวราชกุญชรวรวิหาร

บริษัทสืบสวนสอบสวนของไทย

วันสงกรานต์ถือเป็นประเพณีวันขึ้นปีใหม่ของไทยที่มีมาแต่โบราณเป็นประเพณีที่มีความงดงาม อ่อนโยน เอื้ออาทรและเต็มไปด้วยบรรยากาศของความกตัญญู ความสนุกสนาน ความอบอุ่นและการให้เกียรติเคารพซึ่งกันและกัน โดยใช้น้ำเป็นสื่อในการสร้างสัมพันธ์ไมตรี ดังนั้นคณะบริหารธุรกิจ มทร.พระนคร เล็งเห็นความสำคัญ จึงได้จัดโครงการส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับประเพณีสงกรานต์ โดยจัดให้มีพิธีการทำบุญเลี้ยงพระเพลพระสงฆ์จำนวน ๘ รูป พิธีสงฆ์นำพระ และต่อด้วยการตักน้ำขอพรผู้ใหญ่ เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๓

โครงการปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มทร.พระนคร จัดโครงการปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เมื่อวันที่ ๒๖ - วันอาทิตย์ที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๑ (สส.พช.๑) ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมือง จังหวัดตราด

โครงการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านศสขาศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นตลอดภาคเช้าพระยา - ทำจัน; - นครชัยศรี

ศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้าน ศสขาศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ณ ทำจัน - ปทุมธานี - สุพรรณบุรี เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๓ ณ ศูนย์แสดงพันธุ์สัตว์น้ำบึงฉวาก และศูนย์อนุรักษ์ควายไทย

